

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Α' ΤΕΥΧΟΣ 47ον

16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1925

ΠΕΡΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΡΟΥΜΗΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΚΟΥΛΟΥΔΗ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΥ
ΦΑΛΣΤΑΦ
Χ...

Ταγματάρχον ντς ΣΙΒΡΙΕ
ΜΠΡΑΝ—ΜΕΛ
ΠΑΡΑΤΗΤΗΡΗΤΟΥ
ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΙΣ

Εἰς τὴν μνήμην του

— Ἑπτὰ μηνῶν Προθυπουργία
Οἱ πρῶτοι Ἕλληνες δημοσιογράφοι
Τὸ ἐμπόριον τῆς Μ. Βρετανίας
Διὰ τί ἐξεγείρονται οἱ Κινέζοι
Ὁ Παγκόσμιος Πόλεμος
Δὲ νὰ γνωρίσωμεν τοὺς Τούρκους
Αἱ περιπέτειαι τοῦ Μαρόκου

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 3

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ **ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ** ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Έτησία Δρχ. 150
» » Έξάμηνος » 75

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικώς) λίρα Αγγλ. 1—
ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολ. 5—

Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν ἰδιαίτερα συμφωνίαι
Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται πρὸς τὴν Διεύ-
θυνσιν.

«Ἡ Νέα Ἐποχή» θὰ δημοσιεύῃ βιβλιοκρισιῶν
πρὸς αὐτὴν ἀποστελλομένων βιβλίων

Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλ-
λου οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται ν' ἀ-
πευθύνωνται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

FRESCO

ΠΡΟΤΙΜΗΣΑΤΕ

ΤΑ ΝΕΑ ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΜΕΞΗ
ΣΤΑΔΙΟΥ 33

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ

ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΑΠΝΟΝ ΠΙΠΑΣ

BOMBOS

TOBACCO
BLEND

ΥΓΙΕΙΝΟΣ-ΑΡΩΜΑΤΙΚΟΣ-ΕΥΘΗΝΟΣ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΠΝΟΠΩΛΕΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΞΕΝΩΝ ΚΑΠΝΩΝ

ΚΑΠΝΙΖΕΤΕ
ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ

“ **ΤΕΛΕΙΟΝ** ”

B. & M
ΜΕΞΗ

ΕΤΟΣ Α

16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1925

ΤΕΥΧΟΣ 47ον

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ **ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ** ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝ ΜΑΛΛΟΥΣΗΣ

Πέντε ἔτη συνεπληρώθησαν ἀφ' ἧς
ἡμέρας Ἑλληνικαὶ δυστυχῶς σφαῖραι
ἐρρίψαν κατὰ γῆς νεκρὸν τὸν Ἰωάννην
Δραγούμην. Παρὰ τὴν πάροδον ὅμως τοῦ
χρόνου ἡ φυσιογνωμία τοῦ μεγάλου ἰδε-
ολόγου καὶ τοῦ φωτισμένου πατριώτου
γίνεται ὁλοὲν ἐντονωτέρα εἰς τὸ βάθος

τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, ἐμπνέουσα, ἡ-
θικοποιούσα, φρονηματίζουσα. Ὅλοι ἐν-
θυμούμεθα, καὶ θὰ ἐνθυμούμεθα τὸν
ἐνδοσιώδη ἐργάτην τοῦ Μακεδони-
κοῦ ἀγώνος, τὸν ἔπειτα ἀπόστολον τῆς
Βαλκανικῆς συνεννοήσεως ἐν Κωνσταν-

τινυπόλει, τὸν διπλωμάτην, τὸν συγγραφέα, τὸν ἄνδρα τῆς ἐνεργείας.

Διὰ τὸν Ι. Δραγούμην ὁ πατριωτισμὸς δὲν ἦτο δημαγωγία, ἐκμετάλλευσις κομματικῆ. Ἡ πίστις τοῦ εἰς μίαν ἀδιαίρετον καὶ ἰσχυρὰν Ἑλλάδα δὲν ἦτο αὐθαίρετος. Ἦτο τὸ λογικὸν ἀποστάλαγμα τῶν μελετῶν τοῦ, ἦτο ἡ ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς φιλοσόφησις τοῦ. Ἐπίστευεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὑπεροχὴν εἰς τὸ ἀνώλεθρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους καὶ ἐφαντάζετο ὅτι ἀπὸ μίαν Ὀμοσπονδίαν τῶν Ἐθνῶν τῆς Ἀνατολῆς, οἱ Ἕλληνες δὲν εἴχμεν νῆλζιμωθῶμεν. Εἰς τὸ στενοκέφαλον δόγμα τοῦ ἑδαφικοῦ Ἑλλαδισμοῦ, τὸ ὁποῖον εἰσήγαγεν ὁ κ. Βενιζέλος καὶ τὸ ὁποῖον ἔφερεν εἰς τὴν ἐκρίνωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὸν Πόντον καὶ ἀπὸ τὴν Ἰωνίαν, ὁ Ι. Δραγού-

μης ἀνέτασσε τὸν Ἑλλητισμὸν, σύννοικον καὶ πνευματικὸν ἡγέτην τῶν ἔθνων τῆς Ἑγγύς Ἀσίας. Εἶναι σήμερον ὅμως πραγματοποιήσιμος ἡ πολιτικὴ αὕτη; Εἶνε δυνατὴ ἡ ἄρσις τῶν παρεξηγήσεων; Ἀγνοοῦμεν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν σιγμὴν ταύτην σκεπτόμεθα ὅτι ἡ Ἑλληνοβουλγαρικὴ καὶ Ἑλληνοσερβικὴ προσέγγισις τὴν ὁποίαν καὶ ὡς ἐξεμεταλλεύθη ἔπειτα ὁ κ. Βενιζέλος, ἦτο ἔργον τοῦ Ι. Δραγούμην ἐμπνέοντος τὴν ἐπαναστατικὴν κυβερνήσιν τοῦ 1910.

Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» ἥς ὁ διευθυντὴς διήλθε τὴν τριετὴ ἐξορίαν ἐν Κορσικῇ καὶ Σιοπέλω μετὰ τοῦ μεγάλου Ἑλλήνος πατριώτου ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀφιερῶσιν τὰς λιτὰς ταύτας γραμμὰς εἰς μνήμην τοῦ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Κατὰ τὰς τελευταίας ἐκ Λονδίνου πληροφορίας φαίνεται ὅτι ἐπετεύχθη πλήρης συμφωνία μετὰ τῶν κ. κ. Μπρίν καὶ Τοάμπερλαιν σχετικῶς πρὸς τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν οἱ Σύμμαχοι θὰ ἐπιδώσουν εἰς τὴν πρόσφατον γερμανικὴν Διακοίνωσιν ἐπὶ τῆς ἑγγυητικῆς Συνθήκης καὶ τῆς συνθήκης περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας. Ἀλλ' ἡ ἑγγυητικὴ Συνθήκη δὲν δύναται ἀκόμη νὰ λαβῇ συγκεκριμένην μορφήν πρὶν συζητηθῇ καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς λεπτομερείας ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων ὧν τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν. Δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ ὡς βέβαιον ὅτι ἡ συνάντησις τοῦ Λονδίνου διευκολύνει τὴν εἰς τὸ ἐγγύτατον μέλλον ἐναρξιν συνδιαλέξεων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου.

Ὁ ἀγγλικὸς Τύπος ἀσχολούμενος εἰς τὰ πορίσματα τῆς συναντήσεως τῶν κ. κ. Μπρίν καὶ Τοάμπερλαιν βεβαίει ὅτι δυαμεῖα νὰ ἀναμενομένη ἐξ αὐτῆς γόνιμα ἀποτελέσματα. Οἱ δύο ὑπουργοὶ τῶν τρόπουρικῶν ἀντιθέλασαν γνώμας περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν δύναται νὰ καταιτῇ ἐφικτὴ ἡ ἐφομογὴ τῆς ἑγγυητικῆς Συνθήκης διὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς Γερμανίας, ἔθεσαν δὲ τὰς βάσεις μιᾶς οὐρετικῆς συνεννοήσεως μετὰ τῆς Γερμανίας.

Διὰ τῆς συνεννοήσεως ταύτης θὰ ρυθμισθοῦν ὅλα τὰ ὑπολειπόμενα ἐκκρεμῇ ζητήματα μετὰ τὴν Συμμάχων καὶ

Γερμανίας, οὕτως ὥστε νὰ καταστή ἀδύνατος οἰαδήποτε ἀντίδρασις ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βερολίνου κατὰ τῆς ἐγγυητικῆς Συνθήκης.

Πρῶτον ἀποτέλεσμα τῆς ἐν Λονδίῳ συναντήσεως εἶνε ἡ ληρθεῖσα ἀπόφασις ὅπως γίνῃ ἐναρξίς ἀπ' εὐθείας διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Γερμανίας ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. Κατὰ πᾶν ἀντιπρόσθετον ἡ Γερμανία θὰ προσκληθῇ ν' ἀποστείλῃ ἀντιπροσώπους εἰς Γενεύην κατὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον, ἡ δὲ τελικὴ διάσκεψις περὶ τῆς ἑγγυητικῆς Συνθήκης θὰ συγκληθῇ μετὰ τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Γενεύης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κείμενον τῆς ἀπαντήσεως ἡ ὁποία θὰ ἐλιδθοῇ εἰς τὴν Γερμανίαν κατόπιν τῆς προσφάτου αὐτῆς Διακοινώσεως ἐγνώσθη ὅτι αὕτη ἔχει συνταχθῇ εἰς ὕψος λίαν φιλικὸν καὶ διαλλακτικόν. Τὴν ἐπελθοῦσαν ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων ἐν Λονδίῳ πλήρη συμφωνίαν ἐπιβεβαίωσεν ἐπίσημος ἀνακοίνωσις τοῦ Φόρεϊν Ὁφφίς. Ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη προσθέτει ὅτι ἐγένετο ἡ ἡμετέρα διακρίσις μετὰ τῶν ζητημάτων τὰ ὁποῖα δύναται νὰ θεωρηθῶν ὡς ἔχοντα χαριετήρα ἀφορμῆς πολέμου.

Ἡ ἐπανάστασις τῆς Συρίας ἀντισυχεῖ ζωηρῶς τὴν γαλλικὴν δημοσίαν γνώμην. Δὲν γνωρίζομεν λεπτομερείας τῶν λαβόντων χώραν γεγονότων, διότι ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις εἶνε λίαν φειδωλὴ εἰς ἀνακοινώσεις.

Ἐκ πληροφοριῶν τοῦ Τουρκικοῦ Τύπου μανθάνομεν ὅτι ἐστάλησαν εἰς Συρίαν ἐκ Γαλλίας, σοβαραὶ ἐνισχύσεις, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι τὸ κίνημα τῶν Δρουσῶν δὲν εἶνε ἀσήμαντον. Ἐν τούτοις ὑπάρχει καὶ πληροφορία ὅτι τὰ πρὸς ἐνίσχυσιν σταλέντα Ἀλγερινὰ συντάγματα ἀποτελούμενα ἐξ Ἀφρικανῶν ἐστασίασαν ἅμα τῇ ἀφίξει τῶν εἰς Δαμασκὸν, ἀρνούμενα νὰ πολεμήσουν ἐναντίον ὁμοθρησκῶν τῶν. Ὁ στρατηγὸς Σαράϊν, ὁμολογῶν ὅτι εὐρίσκειται εἰς ἐκκρίτως δυσχερὲς θέσιν, ἀπέστειλεν εἰς Μασσαλίαν εἰδικὸν ἀπεσταλμένον πρὸς τὸν κ. Ποινλεβὲ κομίζοντα ἐμπιστευτικὴν ἐκθεσιν περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ.

Ἰταλικῆς τηγῆς πληροφοροῖται περὶ τῆς ἐν Μαρόκῳ καταστάσεως ἀναφέρουν ὅτι δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς χρεωκοπηταὶ αἱ περὶ εἰρήνης μετὰ τὴν Γόλλων καὶ Ἀφρικανῶν καταβληθεῖσαι προσπάθειαι. Ἡ Γαλλία ἀδυνατεῖ ν' ἀποδεχθῇ τὰς περὶ κρατικῆς ἀνεξαρτησίας προτάσεις τοῦ ἐπαναστατήσαντος Ἀφρικανοῦ φυλάρχου. Θὰ ἐπιχειρήσῃ δὲ γενικὴν ἐπίθεσιν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατάρχου Πεταίν ἥτις λέγεται ὅτι θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὸ προσεχὲς φθινόπωρον. Ὁ στρατάρχης Πεταίν κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίες πρόκειται νὰ ἐπανέλθῃ λίαν προσεχῶς εἰς Μαρόκον ὅπως ἐπιβλέψῃ ὁ ἴδιος τὰς συντελουμένας προπαρασκευὰς τῆς ἐκθέσεως. Ἰταλικῆς ἐπίσης τηγῆς πληροφοροῖται

ἀναφέρουν ὅτι ἐπὶ τῇ ἡ ἔνωσις τῶν Γαλλικῶν καὶ Ἰσπανικῶν δυνάμεων εἰς τὸν τομέα Λουκκὸς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιδορᾷ ὡς φαίνεται ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν Μαροκινῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸ ζήτημα τῆς Ἑλληνοτουρκικῆς συμφωνίας φαίνεται ὅτι εὐρίσκειται εἰς τὰς παρμονὰς αὐτοῦ τέρατος. Εἰς ἰδιαιτέρας συνδιαλέξεις μετὰ τῶν εἰδικῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας λαβούσας χώραν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐλύθησαν κατὰ τὰς ληφθεῖσας προσφάτους πληροφορίες ἅπαντα τὰ ὑπάρχοντα ἐκκρεμῇ ζητήματα. Ὁ Σουκορὴ βῆς ἀναμένει ἡδη τὰς τελευταίας δὴ λίας ἐξ Ἀγκύρας μετὰ τὴν λήσιν τῶν ὁποίων αἱ καταρτισθεῖσαι συμβάσεις θὰ ὑποβληθῶν εἰς ἀμέσως προσεχῇ γενικὴν συνεδρίαν τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἥτις θὰ προσδώσῃ εἰς αὐτὰς κύρος.

Ἐν Σινάϊ τῆς Ρουμανίας συνέχεται τὴν 15ην Αὐγούστου συνέδριον τύπου τῶν Κριτῶν τῆς Μικρᾶς Ἀνατ. Εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο δὲ θέλει παραστῇ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ γραφέντα περὶ συμμετοχῆς ἐξοκονοβουλευτικῶν παραγόντων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀντιπροσωπείαν ἥτις θέλει μεταβῇ εἰς Γενεύην κατὰ τὴν προσεχῇ Συνδιάσκεψιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν δὲν ἐπιβεβαιώθησαν εἰς αὐτὴν.

PROBUS

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Αἱ ἐπιφυλάξεις, τὰς ὁποίας διετύπωσε τελευταίως ἡ «Νέα Ἐποχὴ» ὡς πρὸς τὸ βέσιμον τῶν ἀναγγελλομένων πληροφοριῶν περὶ ἐπισπεύσεως τῶν ἐκλογῶν καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα, ἐνισχύονται ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων.

Παρὰ τὴν τυμπανοκρουσίαν, ἥτις ἐξ ὧν τῶν σημείων ἤρχισε περὶ «συμφιλώσεως» καὶ περὶ διαλύσεως τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν, παρὰ τὴν πρόθυμον σπορὴν ὀλίγων τινῶν πολιτευομένων ὅπως συνεννοηθῶσι μετὰ τὴν κυβερνήσιν παρὰ τὰς ἀρθήτους ἐπαγγελίας καὶ τὰς εὐκόλους υποσχέσεις περὶ ταχείας ἐπανόδου εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ὁμαλότητα, οἱ ἀποτελοῦντες τὸ κυβερνητικὸν συγκρότημα διὰ τελευταίων ἀ-

νακοινώσεων αὐτῶν ἔδειξαν ὅτι αἱ πραγματικαὶ τῶν διαθέσεις εἶνε πολὺ διάφοροι καὶ ἡ κατάσταση οὐδὲ ὡς μετεβλήθη, ἀλλὰ συνεχίζεται ἡ ἰδίᾳ τακτικὴ καὶ αἱ ἴδιαι μέθοδοι τῶν προκατῶν κυβερνήσεων, αἵτινες παρατείνουσιν τὴν ἀνωμαλίαν καὶ ἐμποδίζουν τὴν χώραν νὰ βαδίσῃ πρὸς τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν γαλήνην.

Τόσον ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅσον καὶ ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐδήλωσαν ὅτι οὐδεμίαν πρότασιν περὶ «συμφιλώσεως» ἔκαμαν, ἀλλ' ὅτι τινὲς τῶν ἐξωκονοδοουλευτικῶν τοῦς ἐπεσεκέρθησαν μετὰ τὰς τοιαύτας καὶ ὅτι ἡ κυβερνήσις δὲν ἀφίσταται τῶν ὧρων τοῦ ψηφίσματος τῆς Συνελεύσεως ὥστε νὰ εἶνε ἀδικαιολόγητος ἡ κατ' αὐτῆς ἀντίδρα-

εις της «Δημ. Ένώσεως» και των λοιπών έσωκοινοβουλευτικών.

Αλλά παρά τας δηλώσεις τούτας του κ. Πρωθυπουργού έρχονται και νεώτεροι τοιαῦται πρὸς τον «Χριστιανικὸν Μηνῶτορα» της Βοστώνης δι' ὧν πιστοποιεῖται ὅτι ἡ κυβέρνησις προσεκολλήθη καὶ πάλιν εἰς τὸ περίφημον ψήφισμα τῆς 1ης 'Ιουλίου. Ὁ κ. Πάγκαλος μεταξὺ ἄλλων εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Κυβέρνησις θὰ χωρήσῃ μετὰ πίστεως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματός της, εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης καὶ ἀναδημιουργίας εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐξωτερικῆς εἰρήνης, τῆς ὁποίας ἔχομεν ἀπόλυτον ἀνάγκην διὰ τὰ συνελθόμενα. Θὰ φθάσωμεν τὸ ταχύτερον εἰς τὰς ἐκλογάς, ἐνεργοῦντες τὰς μὲν δημοτικὰς ἐν τῷ τοῦ Ὀκτώβριου καταβάλλοντες δ' ἐξ' ἄλλου πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ ἐνεργηθοῦν ἐν τῷ τοῦ χρόνου ὁρίῳ τὸ ὁποῖον τάσσει τὸ ψήφισμα, ἥτοι μέχρι τῆς ἀνοίξεως.

Τὸν Ὀκτώβριον θὰ προσέλθωμεν εἰς τὴν ἔθνοσυνέλευσιν περὶ τῆς ὁποίας φρονῶ ὅτι ὡς ἀντιπολιτευόμενος διεξήρξα, ὅτι περιέχει πάμπολλα ἀγαθὰ στοιχεῖα καὶ ὅτι, εἰ δὲν ἔφθασεν εἰς τὸ τέρας τοῦ ἔργου της, ἡ εὐθύνη βαρύνει τοὺς ἀρχηγούς των κομμάτων κ. Μιχαλακόπουλον καὶ κ. Καφαντάρην, οἵτινες καὶ τὸ κύρος καὶ τὴν δύναμιν εἶχον πρὸς τοῦτο. Περὶ τῶν διαθέσεων τῆς Συνελεύσεως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ καμμία ἀμφιβολία. Ἡ τελευταία ψηφοφορία ἀπορρέει ἀπὸ τὴν πραγματικὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ ὅπως εὐρίσκονται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸ λαϊκὸν φρόνημα. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ Κυβέρνησις τὸν Ὀκτώβριον θὰ τύχῃ πλειοψηφίας ἀκόμη μεγαλύτερας».

Ἐκ τῶν δηλώσεων τούτων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καταφαίνεται ὅτι ἡ ἄμεσος διάλυσις τῆς Συνελεύσεως δὲν πραγματοποιεῖται, οὐδὲ ἐπισπεύδεται ἡ ἐνέργεια τῶν ἐκλογῶν. Ἡ Ἀντιθέτως ἐτοιμάζονται αἱ δημοτικαὶ ἐκλογαὶ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον καὶ μελετᾶται ἡ ἀναδίωξις τῆς Δ' Συνελεύσεως καὶ ἡ συνέχισις τῆς ἀμαρτωλῆς δράσεως αὐτῆς, ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὸν Λαόν, μόνου κυριάρχου νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πῶς θέλει νὰ κυβερνηθῇ. Οὕτως πιστοποιεῖται ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶνε ὥσως ἀπολύτως κυρία τῆς καταστάσεως ἵνα προβῇ εἰς λήψιν ἀποφάσεων διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ὁμαλότητα.

Χαρακτηριστικὰ δὲ διὰ τὴν κατάστασιν εἶνε καὶ αἱ ἀκόλουθοι ἀνακοινώσεις τοῦ

κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν γενόμεναι πρὸς δημοσιογράφους.

— Δὲν εἶνε δυνατόν, εἶπεν ὁ κ. Ρέντης, νὰ κατηγορηθῶμεν ὅτι, παρά τὰς ἐπαγγελίας μας, ἐγκατελείψαμεν τὸ πρόγραμμα τῆς συμφιλίσεως. Ἡ Κυβέρνησις αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν δύναται νὰ δημιουργήσῃ ἐσωτερικὸν μέτωπον προσφεύγουσα εἰς τὴν διάλυσιν τῆς Συνελεύσεως καὶ ρίπτουσα τὸν τόπον εἰς τὸν χάλον τῶν ἐκλογῶν. Λέγω αὐτὴν τὴν στιγμήν, διότι ἀκριδῶς σήμερον ἡ Κυβέρνησις περισπᾶται ἀπὸ πλείονα διεθνή ζητήματα καὶ δὲν εἶνε δυνατόν ν' ἀντιμετωπίσῃ ταῦτα εὐχερῶς, καθ' ὃν χρόνον θ' ἀπασχοληθῇ μὲ τὰς ἐσωτερικὰς διενέξεις, ἀναποφεύκτους κατὰ τὸ προεκλογικὸν στάδιον. Διὰ τοῦτο δὲν σπεύδομεν καὶ ἀκριδῶς διὰ τοῦτο ἀφίνομεν ἐσωτερικῶς τὰ πράγματα εἰς ὃ σημεῖον εὐρίσκονται.»

Καὶ εἰς ἐρώτησιν ἂν αἱ προσωπικαὶ σκέψεις αὐτοῦ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν εἶνε καὶ σκέψεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὁ κ. Ρέντης ἀπήντησεν:

«Μὴ θέλετε νὰ εὑρετε διαφωνίας καὶ ἀντιγωνίας μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως. Ἄλλως τε καὶ ἂν τυχὸν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις, τὰ πράγματα ὡθοῦν πάντας πρὸς μίαν λύσιν. Καὶ ἡ λύσις εἶνε οἱ ἐκλογαί. Πότε θὰ γίνοντι; Εἰς αὐτὸ θὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησιν ἡ γενικὴ κατάστασις.

Παρά τινων κυβερνητικῶν κύκλων διετυπώθη ἡ παρατήρησις ὅτι ἡ συμφιλίωτικὴ τάσις ἀνεκόπη, λόγω τῆς ἀλυγίστου στάσεως τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Προσετίθετο μάλιστα διὰ τὸ κάτωθι ἀρθροῖδιον τῆς «Καθημερινῆς» ὅπερ συνέπεσε νὰ δημοσιευθῇ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐν Ἀθήναις παραμονῆς τοῦ κ. Π. Τσαλδάρη, ἥτοι ἐμπνευσμένον καὶ ἀπέδιδε τὰς ἀπόψεις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Τὸ ἀρθροῖδιον ἐκεῖνο εἶχε ὡς ἑξῆς:

«Ἀφ' ἧς ἐτυφενίσθησαν εἰς τὸ Γουδῆ οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ τοῦ ἀντιβενιζελικοῦ κόσμου, διάφοροι τολμηροὶ ἐσκέφθησαν ὅτι ἦτο εὐκαιρία νὰ ὑποκλέψουν ἀπὸ τὸ πεδῖον τῶν ἐκτελέσεων πολιτικὴν κληρονομίαν, ἡ ὁποία οὐτε τοῖς ἀνήκειν, οὐτε ἦτο ἀδέσποτος, καὶ νὰ προσχευρισθοῦν εἰς ἀρχηγούς. Τούτοις ἀνθρώποις αὐτοῖς ἠγγνόσεν ἐπιμόνως ὁ λαὸς, ὅπως ἦτο φυσικόν. Αἱ ἐφημερίδες ὅμως, πρόθυμοι, ἀτυχῶς, νὰ ἐμφανίσουν ἐνίοτε σοβαροὺς καὶ ὄσους γνωρίζουν ἐστερουμένους σοβαρότητος, διὰ τὰ πληροῦται ἀπλῶς μὲ κατὰ τὸ χαῖνον τοῦ ρυθμοῦ, ὑπῆρξαν ἀφορμὴ νὰ ἐνθαρρυνθοῦν οἱ αὐτοσχέδιοι αὐτοὶ ἄνευ κομμάτων καὶ παδῶν ἀρχηγοὶ καὶ νὰ ἐπιμένουν πρᾶγματι. Τώρα πάλιν, μὲ τὴν περὶ συμφιλίσεως κίνησιν, ἐνεφανίσθησαν πικροὶ, δανείζοντας ἑαυτοὺς

εἰς πάντα, ὅστις ἔχει λόγον νὰ φανῇ ὅτι τοὺς ὑπολογίζει σοβαρῶς ὡς δῆθεν ἐμπροσσωποῦντας κατὰ. Καὶ ἐκορέσθησαν αἱ ἡχοὶ ἀπὸ φλυαρίας δῆθεν ἀρχηγῶν ἀπὸ ἀσημάντους μονάδας, δμιλουσας ἐν μέρους τῆς δλότητος, ἀπὸ μηδαινότητας, αἱ ὁποῖαι εἶνε πρόθυμοι νὰ ἀναλάβουν ὑποχρεώσεις ἢ νὰ συμβληθοῦν ἐξ ὀνόματος τοῦ λαοῦ. Ἐπειδὴ δὲν εἶνε ἐποχὴ νὰ παίζομεν, ὡς δηλωθῇ—καίτοι οὐδεὶς ἀπατάται ἐν προκειμένῳ—ὅτι, ἂν ὑπάρχουν πολιτικοί, τῶν ὁποίων τὸ «ναί» καὶ τὸ «ὄχι» ἀπηχεῖ καὶ πολλῶν ἄλλων τὴν γνώμην, τὰ κόμματα αὐτὰ εἶνε γνωστά, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ εἶνε παγκοίνως ἀνεγνωρισμένοι.

Ὅσοι λοιπὸν παρέχουν τὸν ἑαυτὸν των εἰς πάντα, διατεθειμένοι νὰ τὸν δεχθῇ, καὶ ὅσοι δέχονται πάντα διατεθειμένοι νὰ παρᾶσχῃ ἑαυτὸν προθύμως, ὡς γνωρίζουν ὅτι δὲν ἐπιτελοῦν παρὰ ὀροσπωλησίαν πενήντα ὀκάδων πολιτικοῦ κρέατος, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀξίζουν περισσότερον παρ' ὅσον τιμᾶται τὸ κρέας τὴν ἐποχὴν αὐτήν. Κανεὶς κύριος δῆθεν ἀρχηγὸς δὲν πωλεῖ καὶ τὸν λαὸν μαζὺ του, καὶ κανεὶς δὲν ἀγοράζει τὸν λαὸν μαζὺ μὲ τὸ ζωντανὸν σφάγιον οἰουδῆποτε αὐτοχειροτονήτου ἀρχηγοῦ. Ταῦτα διὰ τὰ μὴ ἀλληλοπατάμεθα.

Ἐδημοσιεύθη ἤδη τὸ Ν. Διάταγμα περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων οὗ ὁ ὁρίζεται ἡ ἔμμεσος ἐκλογὴ τῶν Δημάρχων εἰς τὰς πόλεις, τὰς κάτω τῶν 100 χιλ. καὶ καθιερῶνται καὶ ἡ παροχὴ ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας!

Τὸ Ν. Δ. τοῦτο εἶνε μία ἐπὶ πλέον ἀνωμαλία εἰς τὴν χώραν, διότι ἀνατρέπει τὴν δημοτικὴν τάσιν καὶ εἰσάγει κενὰ δαιμόνια, ὥστε νὰ παραλύσῃ ἐντελῶς ἡ τόσο ἄλλως τε χαλκρωθεῖσα δημοτικὴ διοίκησις.

Τὴν κυβέρνησιν ἀπασχόλησε καὶ τὸ ζήτημα τῆς λειτουργίας τῶν κινηματογράφων, ὡρίσθη δὲ διὰ Ν. Δ. Ἐπιτροπὴ ἐλέγχου τῶν ἐμφανιζομένων ταινιῶν καὶ ἀπηγορεύθη ἡ παράστασις τῶν ἀνθελικῶν εἰς τὰς αἰθούσας τῶν κινηματογράφων. Τὸ μέτρον ἠκούσθη εὐμενῶς, θὰ εἶνε δὲ εὐτύχημα ἂν αἱ διατάξεις αὐτοῦ μὴ μείνουν ἀνεφάρμοστοι καὶ καταστῶσι νόμος ἄγραφος.

Τὸ ἡφαίστειον τῆς νήσου Θήρας ἔσχε νέαν ἐκρήξιν. Τὰ ἐκείθεν τηλεγραφήματα ἀναγγέλλουν ὅτι σεισμοὶ καὶ δονήσεις ἐτάραξαν τὴν νήσον, τὸ δὲ ἡφαίστειον, τὸ ἀρκοῦν ἀπὸ τοῦ 1866, ἤρχισε νὰ ἐκτοξεύῃ μύδρους καὶ καπνούς, ἐκ δὲ τῆς θαλάσσης ἀνέδυσσε βράχος μελανὸς ἐγγὺς τῆς νηίδος, ἥτις κατὰ τὸ 1866 ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς τότε ἐκρήξεως τοῦ ἡφαιστείου. Οἱ κάτοικοι διατελοῦν ἐν πνικῇ ἐκ τῶν ἐκρήξεων καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπέστειλε πολεμικὰ πλοῖα πρὸς λήψιν μέτρων, ἂν παραστῇ ἀνάγκη. Ἐστάλησαν ὡ-

Ἡ «ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ» τηροῦσα τὰς ὑποσχέσεις της, ἐμφανίζεται μὲ τυπογραφικὴν παράστασιν ἐπιμεμελημένην καὶ διαρκῶς βελτιουμένην θὰ καταστῇ ἐφάμιλλος ἀπὸ τυπογραφικῆς ἀπόψεως πρὸς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐπιθεωρήσεις.

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Νέας Ἐποχῆς» μὴ φειδομένη προσθέτων δαπανῶν διὰ τὴν ἀριστερότερην ἐμφάνισιν τῆς «Νέας Ἐποχῆς» διατυπώνει τὴν θερμὴν παράκλησιν πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας τὰς συνδρομὰς τῶν ἀξιотίμους κ. κ. συνδρομητὰς ὅπως ἐμβάσωσιν αὐτὰς τὸ ταχύτερον. Συμπληροῦται ἔτος ἄλλως τε κατ' αὐτὰς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ν. Ἐποχῆς» καὶ καθυστερήσεις συνδρομῶν, αἵτινες κατὰ κανόνα εἶναι προπληρωτέαι, δὲν δικαιολογοῦνται.

σώτως καὶ εἰδικοὶ ἐπιστήμονες γεωλόγοι ἵνα παρακολουθήσουν τὸ φαινόμενον καὶ προβοῦν εἰς παρατηρήσεις περὶ αὐτοῦ.

Ἡ ὑπὸ δογάνων τοῦ Φρουραρχείου σύλληψις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Ἀθηναϊκῆς» κ. Εὐελπίδου ἵποτελεῖ ἐν ἀκόμῃ πλήγμα κατὰ τῆς ἐλευθεροτυπίας. Ἡ διὰ λόγους ἐξυβρίσεως σύλληψις δημοσιογράφου ὑπὸ στρατιωτικῶν ἀρχῶν εἶνε ὅχι μόνον κατὰρξις τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ καὶ παραβίασις τοῦ Κατοχυρωτικοῦ, μὴ προβλέποντος καὶ μὴ τιμωροῦντος τοιαύτην πράξιν. Ἐάν ὁ κ. Εὐελπίδης προσῆλθῃ εἰς ἐξυβρίσιν ἡδύνατο νὰ δώσῃ λόγον ἐνώπιον τοῦ Κακουριοδείου ἢ τοῦ Πλημμελειοδικείου μηνυόμενος ὑπὸ τῶν ὀβρισηθέντων. Ἡ σύλληψις ὅμως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν, καὶ μάλιστα ἄνευ ἐντάλματος, εἶνε γεγονός ἀκρῶς ἀντισυνταγματικὸν καὶ θίγει καὶ αὐτὰς τὰς βάσεις τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος.

Ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἀπορρίψῃ τὰς προτάσεις τῶν ἑνῶν ὁμολογιστῶν τῶν Μακεδονικῶν σιδηροδρόμων, θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν κατάληψιν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Λεδεαγᾶς—Σβίλλης—Κορδ, ἥτις ἐξεχωρήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Νεῖγ. Οὕτω νέα περιπέτεια δημιουργεῖται ἐκ τῆς περὶ τῶν Μακεδονικῶν σιδηροδρόμων ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις διακρίνασα ἐκβιαστικούς σκοποὺς τῶν ὁμολογιστῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξασφάλισιν λύσεως, ἱκανοποιούσης τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα.

ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΣ

Εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὑπεβλήθη παρὰ τοῦ Ἑλληνοαγγλικοῦ ομίλου τοῦ ὑποβαλόντος τὰς γνωστὰς περὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ καὶ ἠλεκτροκινήσεως προτάσεις, περὶ ὧν ἡσχολήθη ἡ «Νέα Ἐποχή» εἰς προηγούμενα τεύχη, ὑπόμνημα ἀπαντητικὸν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Συμβουλίου Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, ἐπὶ τῶν προτάσεων τοῦ Ὁμίλου τούτου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρείας. Διὰ τοῦ ὑπομνήματος τούτου ὄχι μόνον ἀποκαθίσταται ἡ ἀλήθεια, ὅχι μόνον ἐπαναφέρεται ἡ συζήτησις εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν, ἀλλὰ διαπιστῶται ἀκόμη, ὅτι τὸ Συμβούλιον ὅπερ ἀπεφάνθη ἐπὶ τῶν προτάσεων ἡ δὲν ἡδυνήθη νὰ ἐξετάσῃ ἐμπεριστατωμένως καὶ μετὰ προσοχῆς τὰς προτάσεις τοῦ Συνδικατοῦ Τραπεζῶν ἡ παρέλειπε τὴν ἐπιμελὴ ἔρευναν διὰ ν' ἀρκεσθῇ εἰς μίαν συντομικωτάτην ἐξέτασιν ἱκανὴν διὰ νὰ συντάξῃ μίαν ὁλως ἀτελῆ καὶ ἐν πολλοῖς ἀνακριβῆ ἐκθεσιν.

Ἐκ τοῦ ὑπομνήματος τούτου παραθέτομεν τὸ οὐσιωδέστερον μέρος τὸ ἀναιροῦν τὴν ἐκθεσιν τοῦ Συμβουλίου, καὶ ὅπερ ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Τὸ Συμβούλιον παραβλέπον τὴν ἐν γένει συγκρότησιν τοῦ Ὁμίλου ἡμῶν ἐκ τῶν κυριωτέρων Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν ὧν ἡγείται ἡ Ἐθνικὴ καὶ τῶν περιφημοτέρων ἐργοστασίων ἅτινα εἶνε σπικεντωμένα ἐν τῇ Power and Traction Finance Co, Ltd, ζητεῖ οὐτε πολὺ οὔτε ὀλίγον νὰ παραστήσῃ ἡμᾶς στερουμένους τεχνικῆς ἐμπειρίας καὶ τιμιότητος.

1) Τὸ Συμβούλιον ἀσχολεῖται διὰ μακρῶν εἰς τὴν περιγραφὴν μεθόδου, καθ' ἣν θὰ δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς βάρος τοῦ καταναλωτοῦ μερίσματα εἰς τοὺς μετόχους μὲ 10 ο/ο καὶ συγχρόνως αὐξάνοντες τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος νὰ ἔχωμεν καὶ ὀγκώδη ἄλλα ἄδηλα κέρδη.

Οὐδὲ λέξις ἀληθείας ἐμπεριέχεται εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον καὶ ἀποροῦμεν πῶς τὸ Συμβούλιον κατώρθωσε νὰ βασίσῃ ἰσχυρισμοὺς ἐπὶ προϋποθέσεων εὐρισκομένων εἰς ἄμεσον ἀντίθεσιν πρὸς τὰς προτάσεις ἡμῶν.

2) Τὸ Συμβούλιον ἐκθέτει, ὅτι ὑπὸ τὸ κράτος τῶν προτάσεων ἡμῶν αἱ Βιομηχανίαι Ἀττικῆς θὰ περιήρχοντο εἰς μαρσώδη κατάσταση, ἀφοῦ θὰ ἡμποδίζοντο νὰ χρησιμοποιήσωσι μεθόδους εὐδυνωτέρας παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Οὐδεμία

ἀπολύτως βάσις ὑπάρχει εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον: τὸναντίον ὑπάρχει πλήρης ἐλευθερία παραγωγῆς ἡ ἐκτακτικῆς ἐνεργείας δι' ἰδίας χοήσεως.

3) Τὸ Συμβούλιον δι' ἰσχυρίζεται ὅτι ζητοῦμεν πλήρη ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν κανονισμῶν οἵτινες διέπονσι τὰς ἠλεκτρικὰς ἐγκαταστάσεις. Καθολοκληρίαν ἀναλήθης ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος. (*Ἴδε ἄρθρον 46 σχεδίου συμβάσεως).

4) Πλήρη ἀναστροφὴν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἡμετέρου σχεδίου συμβάσεως ἀποτελεῖ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τινὸς τῶν παρ' ἡμῶν συσταθησομένων Ἑταιριῶν, τὸ Κράτος θὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἐξαγοράσῃ ταύτην εἰς τὴν τιμὴν τοῦ κόστους: τὸναντίον ἡ τιμὴ αὕτη καθορίζεται διὰ διαιτητικοῦ δικαστηρίου.

5) Ἀνακριβεία ἀκατανόητος εἶνε ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Συμβουλίου ὅτι διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν συμβάσεως παρεμποδίζεται ἡ χρῆσις τοῦ φυσικοῦ πλούτου τῆς Χώρας εἰς ὑδραυλικὰς δυνάμεις καὶ λυγνίτου, ἐνῶ ἀκριβῶς τὸναντίον συμβαίνει. Περὶ τούτου λαμβάνεται εἰδικὴ πρόνοια διὰ συμβάσεως καὶ προβλέπεται σημαντικὴ δαπάνη ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἀκριβῶς τῆς χρήσεως τοῦ λυγνίτου. Δηλοῦται μάλιστα ὅτι ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὸ συνδικατοῦν εἶνε πρόθυμον νὰ παρασχη πᾶσαν ἀσφάλειαν.

6) Τὸ Συμβούλιον ἐπικρίνει τὸ οἰκονομικὸν σύστημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου βασίζεται ἡ Ἑταιρεία παραγωγῆς καὶ διανομῆς ἠλεκτρισμοῦ καὶ ἰδίᾳ τὰ τοῦ καθορισμοῦ τῆς μέσης τιμῆς τοῦ ρεύματος εἰς 26 λεπτά χροῦσά. Τὸ σύστημα τοῦτο, ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν παρὰ τοῦ Βρετανικοῦ Κοινοβουλίου, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πείρας μιᾶς γενεᾶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἠλεκτρισμοῦ.

Ὅταν αἱ προτάσεις ἡμῶν ἀπαλλαγῶσι τῶν παρεξηγήσεων καὶ δισταφοῶν δι' ὧν τὸ Συμβούλιον περιεκάλυψεν αὐτάς, θὰ φανῇ ὅτι αὐταὶ ἔχουσι χαρακτῆρα πολὺ διάφορον ἐκείνου, ὃν τὸ Συμβούλιον ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτάς.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι συντόμως θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμή καθ' ἣν θὰ δώσωμεν εἰς τὴν Κυβερνήτην τὰς δεούσας διασαφήσεις.

Περαιτέρω ἐξηγοῦνται διὰ τοῦ ὑπομνήματος ἀναλυτικῶς αἱ ὑποβληθεῖσαι προτά-

σεις κατὰ κεφάλαια καὶ διατυπῶνται αἱ κάτωθι παρατηρήσεις: ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦ ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἀπέφυγε ν' ἀποφῇ ὅτι ἡ ὅλη βάσις τῶν διατάξεων τοῦ σχεδίου συμβάσεως τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ τιμολόγιον εἶνε ὅτι θὰ ἔχῃ ὁ ὅμιλος τὸ μέγιστον δυνατόν ἐλαττωρὶον πρὸς ἐλάττωσιν τῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν προμήθειαν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. «Ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Συμβουλίου ὅτι ὁ ὅμιλος ἐπιζητεῖ ν' ἀπαλλαγῇ παντὸς ἐλέγχου εἶναι ἀστήρικτος. Ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Συμβουλίου περὶ ὧν δὲν παρέχεται οὐδεμία λεπτομέρεια, οὗτοι προτιθεῖται ὁ Ὁμιλος νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν ἐπιχείρησιν μὴ τὴν δαπάνην ἐνδὸς καὶ ἡμῶν καὶ δύο ἑκατομμυρίων λιγῶν πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ὑδασιμαμένων ἐταιριῶν, δὲν εἶνε ὀρθός. Ὅτι ἡ βεβαίωσις τοῦ Συμβουλίου ὅτι ὁ Ὁμιλος ἐζητήσῃ προνόμιον 60 εἰς ὧν δὲν εἶνε ἀκριβὴς, διότι τὸ σχέδιον συμβάσεως παρέχει εἰς τὸ Κράτος τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐξαγορᾶς τῶν ἐπιχειρήσεων μὲ 40 ἔτη.

Ἀνασκειάζονται εἰτα δι' ἐπιχειρημάτων ἀκαταγωνίστων διάφοροι ἄλλαι ἀνακριβεῖαι καὶ ἀτέλειαι τῆς ἐκθέσεως τοῦ Συμβουλίου, σχετικαὶ πρὸς τὰς προτάσεις τοῦ Ὁμίλου

διὰ τὸν Σιδηρόδρομον Ἀθηνῶν-Κηφισιάς, Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ τῶν Τροχιοδρόμων καὶ ὁ Ἑλληνοαγγλικὸς Ὁμιλος περατώνει τὸ ὑπόμνημά του διὰ τοῦ ἑξῆς ἐπιλόγου:

«Καταλήγοντες αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκφράσωμεν καὶ πάλιν τὴν κατάπληξιν ἡμῶν, διότι κατέστη δυνατόν σοβιεραὶ προτάσεις ἀναφερόμεναι εἰς ἐπιχείρησιν ταύτης σπουδαιότητος: νὰ διασφαλισθῇ κατὰ τοιοῦτον ἀσυνήθη τρόπον».

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ὑπομνήματος εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι θ' ἀντιληφθῇ ἡ Κυβέρνησις ὅτι αἱ παρατηρήσεις τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ἀναιροῦνται ἐξ ὁλοκλήρου. Καὶ βεβαίον ὅτι αἱ προτάσεις τῆς ἀμαρτωλῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρείας οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν δύναται νὰ συγκριθοῦν πρὸς τὴν σοβιερότητα καὶ τὸ συμφέρον τῶν προτάσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁμίλου, ἡ Κυβέρνησις, ἀποβλέπουσα πρωτίστως εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς πρωτευούσης, τὰ συμφέροντα τοῦ κοινοῦ καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους, θὰ δώσῃ ἐδνοῦκὸν πέρας εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἥτις τόσον ζωηρῶς ἀπασχολεῖ τὴν κοινὴν γνώμην.

ΕΙΔΙΚΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νομοθετικὸν διάταγμα «περὶ περιορισμοῦ τῆς κυβείας τοῦ συναλλάγματος».

Διὰ τοῦ διατάγματος λαμβάνονται μέτρα κατὰ τῆς μεγάλης κερδοσκοπίας τῆς ἐνεργουμένης ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν. Ὡς ἀνεκινώθη ἀρμοδίως, τὸ διάταγμα εἰρεῖ ἐφεξῆς ὅτι θ' ἀπαγορεύεται εἰς τὰς Τραπεζὰς νὰ ἔχουν τὰ κεφάλαιά των, καταθέσεις καὶ ἀποθέματα ὑπερδεδυμένα εἰς συνάλλαγμα, ἐπιτροπεύμενης μόνον τῆς κατὰ τὸ ἥμισυ κατ' ἀνώτερον ὅριον, ὑπενδύσεως αὐτοῦ. «Ὅσαι τῶν Τραπεζῶν ἔχουν ἤδη ἔνω τοῦ ἡμέσεως τοῦ κεφαλαίου των εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα, ὑποχρεοῦνται νὰ μετατρέψουν ἀμέσως τὸ πλεόνασμα τοῦτο εἰς δραχμὰς συμφῶνως πρὸς τὸ διάταγμα.

Τὸ διάταγμα δρῶν ἐπίσης ὅτι ἐὰν μὲν Τράπεζα μετατρέψῃ μέρος τοῦ εἰς συνάλλαγμα κεφαλαίου τῆς εἰς δραχμὰς, δὲν θὰ δύναται αὕτη νὰ τὸ μεταβάλῃ πάλιν εἰς συνάλλαγμα. Ὡς πρὸς τὸς ἰδιωτικὰς καταθέσεις τῶν Τραπεζῶν, δρῶν ἐπίσης ὅτι θ' ἀπαγορεύεται

εἰς τὰς τράπεζας ἡ χρησιμοποίησις των διὰ τὴν ἐνεργίαν συναλλαγματικῶν πράξεων.

Διὰ τοῦ διατάγματος ἐπιβάλλονται ἐπίσης αὐστηρα ποινὰ εἰς τοὺς καταστρατηγούντας τοὺς νόμους περὶ συναλλάγματος. Οἱ ὑπεύθυνοι διὰ τὴν καταστρατήγησιν τῶν νόμων τούτων θὰ παραπέμπωνται εἰς τὰ εἰδικὰ δικαστήρια τῶν καταχωρησῶν τοῦ δημοσίου χρήματος. Κατὰ τὸ διάταγμα, ποινὴν ἐθελονθὴν θὰ ὑπέχουν:

α') Οἱ ἰδιῶται, οἱ ἀγοράζοντες συνάλλαγμα, χωρὶς νὰ ἔχουν πρὸς τοῦτο πραγματικὰ καὶ ἐπικυρώς δεδικαιολογημένας ἐμπορικὰς ἢ βιομηχανικὰς ἀνάγκας.

β') Οἱ χρηματισταὶ ἢ τὰ ἀνέπλομα πρόσωπα, μέσω τῶν ὁποίων θὰ ἐνεργοῦνται αἱ πράξεις τοῦ συναλλάγματος, ἐξ' ὧν αὐταὶ δὲν θὰ εἶνε ἐπαρκῶς δεδικαιολογημέναι.

γ') Αἱ Τράπεζαι αἱ ἐνεργοῦσαι πράξεις ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος διὰ κερδοσκοπίαν καὶ οἱ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ διατάγματος, ὡς ἀνεκοινάθη, θὰ γῇ ὁρίτως.

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΚΟΥΛΟΥΔΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ)

ΕΠΤΑ ΜΗΝΩΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΟΣ.—ΑΙ ΠΙΕΣΕΙΣ ΤΩΝ
ΣΥΜΜΑΧΩΝ—Η ΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
—ΑΙ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΕΣΒΕΙΣ.—ΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ
ΤΟΥ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ

Ἡ «Νέα Ἐποχή» ἀρχεται ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους δημοσιεύουσα τὰς αὐτογράφους ἐκθέσεις τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ κ. Στεφάνου Σκουλούδη ἐπὶ τῶν συνδιαλέξεών του μετὰ ἐπισήμων καὶ μὴ προσώπων κατὰ τὴν ἐπτάμηνον περίοδον τῆς Πρωθυπουργίας του (Ὀκτώβριος 1915—Ἰούνιος 1916). Αἱ ἐκθέσεις αὗται συνετάσσοντο παρ' αὐτοῦ τοῦ κ. Σκουλούδη ἀμέσως μετὰ τὴν λήξιν ἐκάστης συνδιαλέξεως καὶ ἐδακτυλογραφοῦντο εἰς τρία ἀντίτυπα. Ἐκ τούτων ἓν κατετίθετο εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἕτερον ἐστέλλετο πρὸς τὸν ἀείμνηστον Βασιλέα Κωνσταντῖνον, καθ' ἣν εἶχεν ἐκφράσει ἐπιθυμίαν, καὶ τὸ τρίτον ἐκράτει ὁ κ. Σκουλούδης. Αἱ ἐκθέσεις αὗται τῶν ὁποίων θεωροῦμεν περὶ τὸν νῦν ἐξαρῶμεν τὴν σπουδαιότητα ἱστορικὴν σημασίαν ὡς ἀναφερόμεναι εἰς χρῆσιμότατην περίοδον τοῦ Ἑθνικοῦ βίου τῆς Χώρας, ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25ην Ὀκτωβρίου 1915

Τὴν 10ην π. μ. σήμερον ἐν τοῖς Ἀνακτόροις ἐδώκαμεν ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὸν νεομισμένον ὄρκον καὶ ἀνελάβομεν τὴν Κυβέρνησιν. (1) Ἀμα δὲ ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν μου ἔδωκα ἐντολὴν εἰς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ν. Πολίτην νὰ συντάξῃ καὶ ἀποστείλῃ ἐπ' ὀνόματί μου πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς Πρεσβείας τὴν συνήθη πρὸς τὰς Ἑλλήλουςαν τὸν σχηματισμὸν τῆς νέας Κυβερνήσεως, καὶ ὅτι αὕτη θέλει ἀκολουθήσῃ εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις τὴν αὐτὴν μὲ τὴν προκατόχον πολιτικὴν.

Σ. Σκουλούδης

(1) Ἡ ὑπὸ τὸν κ. Στέφ. Σκουλούδην Οἰκουμένη Κυβέρνησις εἶχεν αποτελεσθῇ ἐκ τῶν ἀειμνήστων Δημ. Ράλλη, Δημ. Γούναρη, Στεφάνου Δραγούμη, Γεωργ. Θεοτόκη, Ἀντ. Μιχαηλίδου, Ἰωάν. Γιαννακίτσα καὶ τοῦ Ναυάρχου κ. Π. Κουντουριώτου. Ἡ Κυβέρνησις Σκουλούδη διεδέχθη τὴν Οἰκουμένην Κυβέρνησιν Ἀλεξ. Ζαῆμη.

Συνδιάλεξις μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1915.

Εἰς τὸν Sir Francis Elliot ἐρωτήσαντά με τίνα πολιτικὴν σκοπεῖ ν' ἀκολουθήσῃ ἡ Κυβέρνησις, ἀπήντησα ὅτι θὰ ἐμείνωμεν ἐν οὐδετερότητι, λίαν εὐμενείᾳ πρὸς τὴν Συνεννόησιν. (très bienveillante neutra litè.) Τῷ ἀνέφερον γὰρ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τρικούπη οἱ φίλοι μου μ' ἐπείραζον ὥς εἰς ἄκρον φίλαγγλον δὲν θὰ ὑποθέσῃ δὲ βεβαίως ὅτι μετεβλήθην εἰς τὸ γῆρας μου. Ἀπήντησεν ὅτι γνωρίζει τοῦτο καὶ δὲν ἀμφιβάλει περὶ τῶν προσωπικῶν μου αἰσθημάτων, νομίζει μόνον ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν κατάλληλον στιγμήν δὲν ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐξέλθῃ τῆς οὐδετερότητος καὶ φοβεῖται ὅτι εἴνε ἀργὰ πλέον. Προσέθηκεν ὅτι ἡ Αὐλὴ καὶ τὸ περιβάλλον αὐτῆς εἶνε φιλογερμανικόν, φρονεῖ δὲ ὅτι ἐπηρεάζει τὸν Βασιλέα... τὸν διέκοψα διαβάζων ἐντόνως ὅτι ὁ Βασιλεὺς, οὐτινος ὁ χαρακτήρ εἶνε εὐθύτατος καὶ εἰλικρινέστατος, εἶνε ἀποκλειστικῶς Ἑλὴν, παρ' οὐδενὸς ἐπηρεάζεται καὶ μόνον εἰς τὸ συμφέρον τῆς χώρας ἀφορᾷ πάντα σκέψις καὶ πᾶσα πράξις του. Ἀπήντησεν ὅτι γνωρίζει ὅτι τοιοῦτος εἶνε ὁ χαρακτήρ τοῦ Βασιλέως, ἀλλ' ὅτι εἰσὶν γνωρίζοντες ὅτι καὶ ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Αὐλὴ εἶνε πεπεισμένοι ὅτι θὰ νικήσουν οἱ Γερμανοὶ καὶ ἐπὶ τοιαύτης πεποιθήσεως εὐθιμίζουν τὰς ἰδέας των.

Σχετικῶς πρὸς τὰ 10 ἑκατομμύρια φράγκων, ἅτινα εἶχε ζητήσῃ ἡ προκατόχος Κυβέρνησις, ὁ Πρὸς βρεῖς μοι εἶπεν ὅτι πρὸς τὰς 10 ἑκατομμύρια φράγκων ὁ Eduard Grey τῷ ἐπηγεγράφησεν ὅτι ἐντὸς δυο ἢ τριῶν

Ο κ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ

ήμερων ἔμελλε νὰ εἰδοποιηθῇ ἐγγράφως, ὡς ἐξηγήθη, τὸν κ. Γεννάδιον περὶ τῆς συναινεσεως τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ νὰ δοθῶσι. Τὸν παρεκάλεσα νὰ διαβιβάσῃ εἰς τὸν SirEduard Grey τὰς προσήσεις μου, νὰ ζητήσῃ δὲ παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς παροχῆς τῶν δέκα ἑκατομμυρίων. Ἀμφότερα ταῦτα ὑπεσχέθη νὰ πράξῃ καὶ εἶτα μοι ὠμίλησε περὶ τῆς ἀξιώσεως τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀγγλικῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν ὅπως ἔχουσι μέρος εἰς τὴν διεύθυνσιν ἑνὸς σιδηροδρόμου καὶ τῶν τοῦ λιμένος πρὸς διευκόλυνσιν τῶν κινήσεων των. Τῷ εἶπον ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζω τί συγκακριμένος ζητοῦν πρὶν ἀπαντήσω, καὶ ἀνέλαβε νὰ μοι γνωρίσῃ τοῦτο προσεχῶς.

Στέφ. Σκουλούδης

Συνδιάλεξις μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Ρουμανίας τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1913.

Εἰς τὴν δῆλωσίν μου ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει ἐμμένει εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς οὐδετερότητος ἐφ' ὅσον τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ὑπαγορεύουν τοιαύτην, ὁ κ. Φιλοδὸρ ἀπήντησεν ὅτι καὶ ἡ Ρουμανία μένει ἐν τῇ αὐτῇ πολιτικῇ τῆς οὐδετερότητος, θὰ προσπαθῇ σουν δὲ οἱ ἐκεῖ, καὶ ἐλπίζουν, νὰ μείνουν ἐν αὐτῇ μέχρι πέρας τοῦ πολέμου.

Στέφ. Σκουλούδης

Συνδιάλεξις μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Αὐστρίας τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1913.

Σχετικῶς πρὸς τὰς ἐκ Βερολίνου διὰ τοῦ ἐκεί ἡμετέρου ἀντιπροσώπου διαδιδασθείσας ἡμῖν διαβεβαιώσεις τοῦ κ. Von Jagow ὁ κ. Szilassy ἦτο ἐν γνώσει τῶν λεπτομερειῶν τοῦ θύματος. Μοι εἶπεν ὅτι αἱ δύο Κυβερνήσεις—Αὐστρίας καὶ Γερμανίας—ἐδωκαν τὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα δεσβεβαιώσεις ἀφοῦ πρῶτον ἔλαβον παρὰ τῆς Βουλγαρίας τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι δὲν θέλει ἐπωφεληθῇ τοῦ παρόντος πολέμου ὅπως διεκδικήσῃ οἰονδήποτε ἔδαφος Ἑλληνικὸν ὅτι ἐνδὲξ ἢ Ἑλ-

λὰς δὲν παρέχει λαβὴν εἰς τὴν Βουλγαρίαν ὅπως πλάσῃ ἀφορμὰς πρὸς ἀθέτησιν τῆς ὑποσχέσεώς της τὸσφ καλλίτερον. Ἐὰν ὅμως οἱ Σέρβοι ἢ οἱ Σύμμαχοι ἤθελον καταφύγει εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος, ἢ δὲ Ἑλλὰς δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς ὅρους τῆς Χάγης ζητοῦσα τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν προσφυγόντων στρατευμάτων, ἢ ἢναι βεβαίως δύσκολον νὰ ἐμποδισθῶσιν οἱ Βούλγαροι ἀπὸ ἀντιέξου τινὸς κινήματος. Ἀπήντησα ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐτήρησε τὴν στάσιν τῆς οὐδετερότητος μετὰ τὴν ἐπιστράτευσιν τῆς Βουλγαρίας ἐπὶ τῇ διαβεβαιώσει τῶν Κεντρικῶν Αὐτοκρατοριῶν ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὴν Βουλγαρίαν νὰ θίξῃ τὴν Ἑλλάδα—ὅτι ἡ Ἑλλὰς, ἐὰν ἤθελε παρουσιασθῇ ἢ περιστασις, ἦν ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ἀναφέρει, θέλει ζητήσῃ νὰ ἐπαιρησθῶσιν αἱ διατάξεις τῆς Χάγης, δὲν πρέπει ὅμως νὰ παραβλέπουν ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐπιβληθῇ καὶ διὰ τῆς βίρας ἐὰν οἱ Σύμμαχοι ἠρνοῦντο νὰ συμμορφωθῶσιν πρὸς τὴν πρόκλησιν της ν' ἀφοπλισθῶσιν ὅτι ἀκριβῶς πρὸς πρόληψιν τοιαύτης δυσαρέστου περιπτώσεως εὐρίσκειται εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς τοὺς Συμμάχους περὶ ἐξουρέσεως τοῦ καταλληλοτέρου πρὸς τοῦτο τρόπου, ἐπόμενως θὰ ἦτο λυπηρὸν ἐὰν ἀκριβῶς, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Ἑλλὰς καταρτίζεται εἰς τοῦτο, οἱ Βούλγαροι διὰ τῆς εἰσβολῆς των εἰς τὸ ἔδαφός της ἤθελον τὴν ὠθήσει εἰς πολιτικὴν, τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ ν' ἀποφύγῃ. Διότι ὁφείλω νὰ δηλώσω κατηγορηματικῶς ὅτι οὔτε ἡ παρούσα Κυβέρνησις, οὔτε ἄλλη τις, φρονῶ, ἤθελεν ἀνεχθῇ οἰκονομικῶς παραβίαι τῶν ἐδάφους μας ὑπὸ τῶν Βουλγάρων χωρὶς νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν διὰ τῶν ὅπλων προστασίαν αὐτοῦ.

Στέφ. Σκουλούδης

Συνδιάλεξις μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Τουρκίας τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1913.

Εὐλόγησα καὶ πρὸς τὸν Γκαλίπ Κεμαλή Μπέην, ἐρωτήσαντά με, ὅτι ἡ Κυβέρνησις σκοπεῖ νὰ παραμείνῃ ἐν οὐδετερότητι ἐφ' ὅσον τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ὑπαγορεύουν τοῦτο. Κατόπιν ὁ Πρέσβυς ὠμίλησε περὶ τῶν ἐν Χανίοις τριῶν τζαμιῶν, αἵτινα ἡ Κυβέρνησις ὑπεσχέθη ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς

Ὀθωμανοὺς, ἀλλ' οὗτοι δὲν θέλουν νὰ τὰ παραλάβουν πρὶν ἐπισκευασθῶσι, παρεκάλεσε δὲ νὰ γίνῃ ἡ ζητούμενη ἐπισκευή. Ἐπίσης ἀνέφερε περὶ τῶν ἐν Ἡρακλείῳ δέκα πέντε, τὰ ὁποῖα, λέγει, αἱ ἀρχαί, ὡς γράφουν ἐκεῖθεν, δὲν ἀποφασίζουν ἀκόμη νὰ ἐπιστρέψουν, διότι μὴ ὑπαρχούσης ἐπαρκοῦς ἀτμοπλοικτικῆς δυνάμεως, φοβοῦνται ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν Χριστιανῶν εἰς τὴν ἀπόδοσιν καὶ ταραχὰς κατὰ τῶν Μουσουλμάνων, οἱ δὲν ὑπάρχουν εἰσέτι ἐντὸς τῶν Τζαμιῶν τοῦτα ἐπιστρατοί, ἐξ ἧς ἀφορμῆς καὶ κατελήφθησαν ταῦτα. Παρεκάλεσεν ὅπως κανονισθῇ ὡς τάχιστα τὸ ζήτημα τοῦτο καθ' ἣν ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις εἶχε δώσει εἰς τὸν Πρέσβυν ὑπόσχεσιν. Ἀπήντησα ὅτι θεωρῶ τὴν ὑπόθεσιν ὡς καθαρῶς ἐσωτερικὴν τάξεως καὶ ἀφορώσαν ἀποκλειστικῶς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ κ. Πρέσβυς ὁμιλεῖ περὶ ὑποσχέσεως δοθείσας πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ προκατόχου μου, ἐγὼ δὲ σήμερον μόνον ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου ἀγνοῶ τὰ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, θέλω ἐξετάσει τὰ κατ' αὐτὴν καὶ θέλω ἀπαντήσῃ πρὸς τὴν Α. Ε. βραδύτερον.

Στέφ. Σκουλούδης

Συνδιάλεξις μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Γερμανίας τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1913.

Ὁ Πρέσβυς μοι ὠμίλησε περὶ δύο ἀξιωματικῶν καὶ τεσσάρων ναυτῶν Γερμανῶν, τῶν μὲν πρῶτων διαμενόντων ἐνταῦθα τῶν δὲ ἄλλων ἐν Σύρῳ, αἵμαλωτισθέντων ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν τορπιλλισθέντος τουρκικοῦ πλοίου Τιμούρ-Χισάρ ἐντὸς τῶν Ἑλληνικῶν ὁρίων παρὰ τὴν Χίον τὴν 25 Ἀπριλίου 1915, ἐρωτῶν ἐὰν δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ τοῖς δοθῇ ἡ ἄδεια ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὰς πατρίδας των. Ἀπήντησα ὅτι οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ περὶ τοῦτου, ἀφοῦ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τοὺς φυλάττωμεν ἐν Ἑλλάδι μέχρι τέλους τοῦ πολέμου. Εἶτα τῷ ὠμίλησα περὶ τοῦ τηλεγραφήματος τοῦ ἐν Βερολίνῳ ἡμετέρου ἀντιπροσώπου ἐπὶ τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ κ. von Jagow ἐν τῷ πνεύματι τῆς πρὸς τὸν Πρέσβυν τῆς Αὐστρίας σημερινῆς ὁμιλίας μου. Ἀφοῦ δὲ ὁ κ. Mirbach μοι εἶπεν ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ στραφῶμεν πρὸς τοὺς τῆς Συνεννοήσεως ἵνα ἐξομαλύνωμεν τὸ ζήτημα τῆς περιπτώσεως τῆς ὑποχωρήσεως τῶν στρατευμάτων αὐτῶν

εἰς Ἑλληνικὸν ἔδαφος, τὸν παρεκάλεσα νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὸν κ. von Jagow ὅτι ἡμεῖς μὲν θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς Χάγης, ἀλλ' ἐὰν οἱ σύμμαχοι ἤθελον ἀρνηθῇ ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν ἀφοπλισμὸν καὶ συνεπῶς δὲν θὰ ἦτο δίκαιον ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας ταύτης, τὴν ἐκ τῶν προτέρων γνωστῆς, νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ διαβεβαίωσις τῆς Γερμανίας ὅτι δὲν θὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὴν Βουλγαρίαν νὰ μᾶς θίξῃ. Εἰς ταῦτα ὁ Πρέσβυς ἀπήντησεν ὅτι μέχρι τοῦδε εἶχε τὴν τύχην νὰ ἐξομαλύνῃ δυσχερείας τινάς, θὰ προσπαθῇ δὲ, καὶ ἐλπίζει νὰ τὸ κατορθώσῃ, νὰ ἐπιτύχῃ καὶ τοῦτου τοῦ ζητήματος τὴν ἐξομάλυνσιν. Τῷ ὠμίλησα μετὰ πολλῆς ἐντάσεως ὅτι οὐδεμία Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει ἀνεχθῇ τὴν παραβίαι τῶν Ἑλληνικοῦ ἐδάφους ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ ὅτι τοιαύτη τις παραβίασις ἀφεύκτως θέλει ἀποκρουσθῇ διὰ τῶν ὅπλων, καὶ ἐντεῦθεν ὁ πόλεμος. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ἀπάντησιν τῶν λόγων μου ἐξήγησε νὰ ἐξηγήσῃ ὅτι ἐνδεχομένη εἰσοδος τῶν Βουλγάρων ἐν περιπτώσει καταδιώξεως τῶν Συμμαχικῶν στρατευμάτων δὲν θὰ ἦτο κατ' ἀνάγκην ἐπίθεσις (agression) κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀνασκευάσασα τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ καὶ προσέθηκα ὅτι οἰαδήποτε τοιαύτη ἢ ἄλλη παραβίασις τοῦ ἐδάφους μας ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἤθελεν ἐξεγείρει τὴν κοινὴν γνώμην εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε δύσκολον ἦτο νὰ προῖδῃ τις μέχρι τίνων συνεπειῶν ἤθελε φθάσει τοιαύτη ἐξέγερσις.

Στέφ. Σκουλούδης

Εἰς τὸ ἐπόμενον τεύχος:

Συνομιλία μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Σερβίας.—Ἡ ὑποχώρησις τῶν Σέρβων.—Τὶ ἐλέγχθη ἀπὸ τὸν Προσδευτὴν τῆς Ρωσσίας.—Αἱ ἀνακοινώσεις τοῦ κ. Σταυρίδη περὶ τῶν συμμαχικῶν σκοπῶν, περὶ ἀποκλεισμοῦ καὶ ἄλλων πιέσεων.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ

Ποία τις τάχα υπήρξεν ή ελληνική εφημερίς τής Βιέννης;

Τάς πρώτας τής ελληνικής δημοσιογραφίας αρχάς δέον να αναζητήσωμεν εις τὸ κατὰ τὸν Μεσαίωνα κέντρον τοῦ ἀνατολικοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἀνατολικῶν εἰδήσεων. Διὰ τοῦτο δὲ ή Βιέννη ἐπὶ μακρὸν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας υπήρξεν ἐστία τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν βίου. Ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος εἶχε συγκροτηθῇ **ἐλληνική κοινότης** ἐν Βιέννῃ, ὅπου οἱ Ἕλληνες ἔμποροι εἶχον δημιουργήσει ζωντὸν ἐμπόριον βάμβακος, ῥιῶν, νημάτων καὶ ἄλλων ἀνατολικῶν προϊόντων. Ἡ γηραιά ἐπὶ τοῦ Δουναβίου πόλις εἶχεν ἀποβῆ διὰ τοῦ ἐμπορίου τούτου **ἀληθὲς χρηματιστήριον** τῆς Ἀνατολῆς, κέντρον πλουτισμοῦ τῶν τουρκοκρατουμένων ἐλλήνων, ἀλλὰ καὶ φυτώριον παιδεύσεως διὰ τὸ δουλεῖον Γένος. Ἑλληνικά τυπογραφεῖα ἰδρύοντο, εὐρίσκοντο δὲ βιβλία ἐκδεδομένα, ὡς εἶδομεν ἀπὸ τοῦ 1790 ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ Ἰωσήπου Βαουμειστέρου. Ἀλλὰ καὶ ἑλληνικά τυπογραφεῖα Ἑλλήνων ἰδιοκτητῶν ἐπηκολούθησαν, διηκυκλύνθη δὲ διὰ τῆς ὑπαρχούσης αὐτῶν τέλους καὶ ή ἐκδοσις ἰδίας ἐλληνικῆς ἐφημερίδος.

Τὸ ὁλοκληρωτικὸν τῆς Ἐφημερίδος ταύτης σῶμα, οὐδαμῶς ἀντυχῶς διετώθη. **Ἀληθινὴ ἐθνικὴ ἀπώλεια.** Εὐτύχημα δ' ὁπωσδήποτε πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅτι ή βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς κατέχει ὁλόκληρον σειρὰν ἐνδὸς ἑτους—τοῦ 1793—τῆς πρώτης τῆς καὶ ἀρχαιοτάτης ἐλληνικῆς ἐφημερίδος τῆς Βιέννης.

Τὸ φύλλον ὠνομάζετο **«ΕΦΗΜΕΡΙΣ»** ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ εξακριβωθῇ ή χρονολογία τῆς ἐκδόσεως τῆς πρώτης, οὕτως εἰπεῖν ἀνθεντικῆς καὶ ἀναμνηστικῆς χειρός. Ἡ λέξις **«ΕΦΗΜΕΡΙΣ»** υπήρχεν ἐν χρήσει ὑπὸ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἔννοιαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων. Ἦδη ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου παρεγίρει. «Τούτων τὰ πλεῖστα κατὰ λέξιν ἐν ταῖς ἐφημερίαις οὕτω γέγραπται»: «Οἱ Βασιλεῖς καὶ οἱ στρατηγοὶ τὸ πάλαι ἐν ταῖς ἐκστρατείαις ἀνέθετον εἰς ἐφημεριδογράφους τὴν ἀπομνημόνευσιν τῶν ἐν ταῖς ἐκστρατείαις αὐτῶν ἀξιολογωτάτων γεγονότων. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ή διάκρισις τῶν **«Βασιλείων»** Ἐφημερίδων, τῶν ἐπι-

σήμεων, ἀπὸ τῶν ἀνεπισήμεων ὡς καὶ ή παρ' ἀρχαίοις παροιμία **«ἐν ταῖς ἐφημερίαις φιλοσοφεῖν»** σημαίνουσα, ἵνα κατὰ Κουκιανὸν εἴπωμεν **«τὸ ὑπόμνημα τῶν γεγονότων γυμνὸν συναγαγεῖν ἐν γραφῇ...»**

Ἐξ ἑμῶν ἐρευνῶν προήλθον εἰς τὸ ἀσφαλὲς συμπέρασμα ὅτι ή Ἐφημερίς τῆς Βιέννης ἐξεδόθη τῇ 1791 δις συνήθως τῆς ἐβδομάδος, εἰς σχῆμα μικρὸν ὄγδοον, ἐκ 16 μέχρις 20 σελίδων, περιεῖχεν δὲ ὕλην αὐτόχρημα **ἐπαναστατικωτάτην.**

Ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις εἶχε διεγείρει τοιαύτην ψυχῶν καὶ πνευμάτων θύελλαν ἀνὰ τὴν Εὐρώπην σύμπασαν, ὥστε νὰ καθίσταται ἐξαιρετικῶς μοναδικὸν ἐμδιαφέροντος ή ὕλη τῆς βιενναίας ἐλληνικῆς ἐφημερίδος, ἥτις ἐντεῦθεν διεξοδικώτατα ἱστορεῖ τὰ τῶν ἐργασιῶν τῆς Γαλλικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καθ' ὅλον ἐκεῖνο τὸ πολυτάραχον καὶ πολύνεκρον 1793 καὶ τῆς μεγάλης Ἐπανάσεως τὴν ἑκασιν ἐν ταῖς καθ' ἑκαστα δραματικαῖς λεπτομερείαις. Ἀκριβῶς δὲ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἰδιόρρυθμον τῆς τότε γραφομένης ἐλληνικῆς καθὶ τανταὶ ἐπὶ μᾶλλον ἐνδιαφέρονται αἱ περιγραφαὶ τῶν κομμοιστορικῶν ἐκείνων γεγονότων.

Ἡ ἐφημερίς τῆς Βιέννης ἐξηκολούθησεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον καὶ μετὰ τὸ 1793 ἐκδιδομένη. Καίτοι δὲν διετώθησαν πού φύλλα τῶν ἐπακολουθησάντων ἐτῶν διαφωτίζεται ὅμως τοῦτο σαφῶς ὡς εἶδομεν ἐκ τῶν Πηγῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ μαρτύριον τοῦ Ρήμα. Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1797 ὁ Ρήμας ἐτίπωσε τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας προκήρυξιν εἰς τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Γεωργίου Ποίλιου, εἰς 3000 ἀντιτύπων. Μετὰ τὴν σύλληψιν καὶ ἀπέλασιν τῶν τυπογράφων ἀ' ἐλλῶν Ποίλιου ή Ἐφημερίς ἐπαύθη **ἀρὰ ἐξεδίδετο μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1797.** Ὅπόσος ἐθνικῆς ζωῆς καὶ κινήσεως πλουτοῦ **συναπολέσθη** μετὰ τῶν ἐξ ἀγνώστων ἐτηρίων τόμων, τῆς **«Ἐφημερίδος».** Ἀναμνηστικῶς δὲ οἱ ἀπωλεσθέντες τόμοι ὡς μεταγενέστεροι θὰ ἦσαν καὶ ἀπείρως πολυτιμότεροι.

Βεβαίως ή πρώτη Ἑλληνικὴ ἐφημερίς τῆς Βιέννης υπήρξεν **ἀπλοῦς φορεὺς εἰδήσεων**, ὡς ἀπαιεῖ ἀρχικῶς αἱ πρώται ἐφημερίδες εἰς τὸν κόσμον. Ὡς καὶ ἐν τῇ θέσει

οἶονεὶ προγράμματος ἐπεχούση Ἐπιγραφή τῆς ἐβεβαίου, **ἡσυχολήθη**, ὅντως περὶ τὴν ἀνευ σχολίων ἀπάντησιν τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἀξιολογωτάτων γεγονότων. Τὰ γεγονότα ὁμῶς ταῦτα ἐχρωματίζοντο κατὰ τρόπον τοιοῦτον **ὥστε νὰ λαλῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν.** Κύπτουσα ἄλλως ὑπὸ τὴν σιδηρὰν πυγμὴν τῆς Ἀστριακῆς λογοκρισίας ή Ἐφημερίς ὤφειλε νὰ συμμορφοῦται πρὸς ταύτης τὰς συμβουλὰς. Διὰ τῶν περιγραφῶν ἐν τοσούτῳ καὶ τῶν παγκοσμίων διδασμάτων τῆς μεγάλης Γαλλικῆς Ἐπανάστασεως ἡλεκτρίζετο ἀρκούντως ή ψυχὴ τοῦ Γένους.

Ὁ Ν. Δραγούμης ἐν ἀρθρῳ του εἰς τὴν **«Πανδώραν»** μεταφέρει παρατηρήσεις Ἀγγλου συγγραφέως, τοῦ Dallaway, γράφοντος ἐν τῷ ἔργῳ του περὶ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας Κωνσταντινουπόλεως (1797): «Δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἔθνος πλέον αὐτοῦ (τοῦ Ἑλληνικοῦ) **τυρβαζόμενον** περὶ τῶν ἐν τῇ πολιτικῇ γινομένων. Εἰς ἄκρον εὐπιστοί, καὶ οὐδὲν ἤτιον εὐφρεῖς εἰς τὸ πλάττειν νέα, περὶ τοιοῦτον μόνον διαλέγονται, δι' ὃ θεωροῦσιν ὡς μέγαν μαντεῖον καὶ ἀπλήστως ἀναγινώσκουσι τὴν ἐν Βιέννῃ ἐκδιδομένην Ἑλληνικὴν **Ἐφημερίδα.**»

Ἐχομεν οὕτω ἀσφαλῶς πρὸ ἡμῶν τοὺς πρώτους Ἕλληνας ἐφημεριδογράφους, τὰ πρώτα ἀληθῶς Ὀπλοστάσια τοῦ Γένους, τοὺς πρώτους ἐθνικοὺς ἡμῶν ἥρωας.

Ἡ καταστροφὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐφημερίδος τῆς Βιέννης παυθεῖσθαι διὰ τὰ τότε νεογεγνημένα, ὡς ἔγραψε βραδύτερον ή **«Καλλιόπη»** τοῦ Ἀθανασίου Σταυρίτου, ἀνέστειλε τῆς Ἑλληνικῆς Ἐφημεριδογραφίας καὶ τῆς ἐπαναστατικῆς κινήσεως τὴν ὁμῆν ἐπὶ **μῖαν** εὐτυχῶς μόνον **δεκαετίαν.** Τὰ προσηγμένα γεγονότα ἐπέβαλον ποιὰν τινα μεταμρῆσιν, ἐντεῦθεν δὲ ὁ Ἀνθίμος Γαζής, ὁ ἀρχιμανδρίτης, ἐκδίδων τῷ 1811 εἰς τὴν Βιέννην ὁμοίως **«Ἐρμῆν τὸν Ἀδ-**

μιον» ἐχαρακτήριζε τὸ φύλλον ὡς **«Φιλολογικὰς Ἀγγελίας»** σκοποῦν νὰ διδῇ εἰδήσεις φιλολογικὰς καὶ προσφέρει ὡς δῶρον ἐν ἀντίτυπον εἰς τὰ περιφανέστερα «σχολεῖα τοῦ Γένους»

Ἀποχωρήσαντος τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ ἀνέλαβε τὴν ἐκδοσιν **«Ἐρμού τοῦ Λογίου»** ὁ κ. Κ. Κοκκινάκης, καὶ ὁ μετέπειτα πολλαπλῶς εἰς Ἑλλάδα δράσας ἀρχιμανδρίτης **Θεόκλητος Φαρμακίδης**, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἀπὸ Παρισίων θανμασίως τὸν ἀγῶνα ἐνισχύοντος καὶ ἐξυπηρετοῦντος ἐν Παρισίοις Ἀδαμαντίου Κοραῆ. Ἀλλ' ἐκπαγείσης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως **ἐπαυσε** τὸ φύλλον, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον εἶχεν ἐν τῷ μεταξύ οργανωθῇ ή διάδοχος τῆς πρώτης **Ἑλληνικῆς Ἐφημερίδος τῆς Βιέννης.**

Ὁ ἀρχόμενος ἀγὼν ἐχρειάζετο **μέσα ἐπικοινωνίας συχνότερα** καὶ διὰ τοῦτο πάλιν εἰς τὴν Βιέννην ἐξεδόθη καὶ **ή πρώτη Καθημερινὴ** ἑλληνικὴ ἐφημερίς, **«Ὁ Ἑλληνας Τηλέγραφος»** ἀπὸ τοῦ 1812 μέχρι τοῦ 1829, **τὸν μακρότερον διανύσας βίον.** Ἀρχικῶς ἐμφανίζεται ὁ Εὐφρόνιος Πωποβεκ ὡς συντάκτης τῆς ἐφημερίδος. Ἀπὸ τοῦ 1817 ἐμφανίζεται ὁ ἱατρὸς Δ. Ἀλεξανδρίδης.

Ἀπὸ τῆς Βιέννης εἰς τὴν ἀπὸ τῶν Τούρκων ἐλευθέρων Ἐπτάνησον. Ἐκ τινων τοῦ Ἀσωπίου πηγῶν ἐμφανίζεται ὡς ἐφημεριδογράφος τῆς προεπαναστατικῆς ἐποχῆς ὁ ἐκ Κατουνας τῆς Ἀχαρνῆς Ν. Μαυρομάτης, ὡς πρόγραμμα τῆς ἐφημερίδος του ἔχων τὸ ὀδίστιχον:

**Δὲν εἶμαι παρὰ τοῦ Διὸς
ὡς ἄλλοτε σταλμένος
ἔργα δ' ἀνθρώπων
νὰ εἰπῶ εἶμαι διωρισμένος.**

Ἀτυχῶς ὅμως πρόκειται περὶ φήμης, ἣν ἄλλοθεν πόθεν δὲν ἠδυνήθη νὰ εξακριβώσω.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

Δ. Α. ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΣ

ΛΟΓΩ ΠΛΗΘΩΡΑΣ ΥΛΗΣ

ή ιστορικὴ μελέτη

ΑΓΓΛΙΑ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΟΣ

ὡς δημοσιευθῇ εἰς τὸ προσεχές τεύχος

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΗΣ Μ. ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΣ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Αύγουστος. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας). Ἐκ τῶν προσφάτως δημοσιευθεισῶν ἐπισήμων στατιστικῶν παραλαμβάνω τὰς ἐπομένας λίαν ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περὶ τῆς ἐν γένει κινήσεως τοῦ ἐμπορίου ἐν τῇ Μ. Βρετανίᾳ. Κατὰ τὸ πρῶτον πεντάμηνον τοῦ τρέχοντος ἔτους καὶ ἰδιαίτερος κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Μάϊον ἡ ὅλη ἐμπορικὴ κίνησις παρουσιάζει αἰσθητὴν χαλάρωσιν συγκρινομένη πρὸς τὰ ἀντίστοιχα χρονικά διαστήματα τοῦ παρελθόντος ἔτους. Οὕτω ἡ εἰσαγωγὴ κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον ἀνερχομένη εἰς 104.278.466 λίρας στερελίνας παρουσιάζει μείωσιν κατὰ 17.758.689 λίρας στερελίνας ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Μάϊον τοῦ 1924, ἥτοι μείωσιν κατὰ 14,6 ο.ο. Ἐπίσης καὶ ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ μηνὸς Μάϊου ἀνερχομένη εἰς 78.703.466 λίρας στερελίνας παρουσιάζει μείωσιν κατὰ 4.648.611 λίρας στερελίνας ἥτοι κατὰ 5,6 ο.ο. Ἄλλ' εἶνε προφανὲς ὅτι ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρσβλαφθεῖσα ἡ ὅλη ἐμπορικὴ κίνησις τῆς Μ. Βρετανίας δεδομένου ὅτι ἡ μείωσις τὴν ἑπομένην παρουσιάζει ἡ εἰσαγωγὴ εἶνε ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα τῆς μειώσεως τὴν ὁποίαν παρουσιάζει ἡ ἐξαγωγὴ.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πρώτου πενταμήνου τοῦ τρέχοντος ἔτους κατανέμονται ὡς ἑξῆς μεταξὺ τῶν κατηγοριῶν τῶν διαφόρων ἐμπορευμάτων. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσαγωγὴν ἔχομεν :

Εἶδη τροφῆς	234.381.219
Προῶται ὕλαι	190.926.614
Εἶδη βιομηχ.	138.294.210
Διάφορα ζῶα	769.699
Ταχυδρ. δέμ.	2.198.151

Σύνολον λίρ. στερελίναι 566.569.893

Κατὰ τὴν ἀντίστοιχον περίοδον τοῦ ἔτους 1924 ἡ εἰσαγωγὴ ἦτο ἀνωτέρα κατὰ τὰ ἑξῆς ποσὰ συμφώνως πρὸς τὰς αὐτὰς κατηγορίας ἐμπορευμάτων :

Εἶδη τροφῆς	11.688.125
Προῶται ὕλαι	24.643.619
Εἶδη βιομηχανίας	20.041.210
Διάφορα ζῶα	52.995
Ταχυδρομικά δέματα	380.596

Σύνολον λίραι στερελίναι 56.806.545

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξαγωγὴν ἡ κίνησις τοῦ

πρώτου πενταμήνου τοῦ τρέχοντος ἔτους παρουσιάζει τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς εἰς λίρας στερελίνας :

Εἶδη τροφῆς	22.355.649
Προῶται ὕλαι	39.071.368
Εἶδη βιομηχανίας	265.000.534
Διάφορα ζῶα	785.729
Ταχυδρομικά δέματα	6.552.700
Σύνολον	333.765.980
Ἐπανεξαγωγὴ	66.848.866

Γενικὸν σύνολον 400.614.969

Οἱ ἀντίστοιχοι ἀριθμοὶ τῆς ἐξαγωγῆς κατὰ τὸ πρῶτον πεντάμηνον τοῦ ἔτους 1924 ἦσαν σχετικῶς κατώτεροι, πλὴν τοῦ κρηλαίου τῶν πρώτων ὕλων τῶν ὁποίων ἐφέτος ἡ ἐξαγωγὴ ἦτο μικρότερα. Οἱ σχετικοὶ ἀριθμοὶ εἰς λίρας στερελίνας ἔχουν ὡς ἑξῆς :

Εἶδη τροφῆς	— 854.593
Προῶται ὕλαι	— 8.953.858
Εἶδη βιομηχανίας	— 13.147.754
Διάφορα ζῶα	— 4.114
Ταχυδρομικά δέματα	— 2.277.813

Σύνολον — 7.325.416

Ἐπανεξαγωγὴ — 2.744.268

Σύνολον γενικὸν — 10.069.684

Ὅσον ἀφορᾷ λεπτομερέστερον τὴν εἰσαγωγὴν ὁ πίναξ τῶν διαφόρων εἰδῶν τὰ ὁποῖα εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ πρῶτον πεντάμηνον ἔχει ὡς ἑξῆς, τῶν ἀριθμῶν παριστῶντων λίρας στερελίνας :

Σίδηρος, χαλκός	2.529.439
Διάφορα μέταλλα	6.753.794
Συλεία	13.112.023
Βάμβαξ	63.178.796
Μαλλίον	45.621.432
Μέταξι	745.322
Ὑφάσματα	9.111.084
Ἐλαία	23.798.125
Ἀέσματα	9.878.100
Ὑλὴ χαρτοποιίας	3.909.779
Καουτσούκ	5.251.785

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν διαφόρων εἰδῶν κατὰ τὸ πρῶτον πεντάμηνον τοῦ

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΣΜΟΣ

ΑΝΑΓΚΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Ἡ πολιτικὴ, ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ἑνὸς Κράτους, στηρίζεται πιντοτε εἰς μίαν ἐπιστημονικὴν μελέτην τῶν ἱστορικῶν, ἐθνολογικῶν, κοινωνιολογικῶν καὶ διανοητικῶν τάσεων τῶν γειτόνων του. Ὁ λόρδος **Κούρτον** πρῶτον ἀναλάβει ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας, ἐπὶ σειρᾷ ἑτῶν ὑπῆρξεν ἕνας μελετημένος ἐπιστήμων. Καὶ μόνον ὅταν ἐπεράτωσε τὰς ἐπιστημονικὰς σπουδὰς καὶ μελέτας του, ἐμφανίζομενος ἐνώπιον τοῦ διανοητικοῦ κόσμου τῆς πατρίδος του, διὰ τοῦ περιεσπυδαστοῦ ἔργου του «ΠΕΡΙ ΠΕΡΣΙΑΣ», ἀνεδείχθη κατάλληλος νὰ διευθύνῃ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας.

Τί συμβαίνει ὁμως παρ' ἡμῖν; Ἐάν ἐξετάσωμεν ψυχραίμως ὅλα τὰ πολιτικὰ γεγονότα τῆς τελευταίας δεκαετίας, τοὺς πολέμους τοῦ διεξήγαμεν, τὰς συνθήκας τοῦ διαπραγμαδεύθημεν, τὰς συμφωνίας τοῦ ὑπεγράψαμεν —θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸν θλιβερὸν συμπερασμὸν ὅτι ὅχι μόνον οὐδεμίαν καλῶς καθορισμένην πολιτικὴν ἔχομεν, ὁχι μόνον πάσχομεν ἀπὸ τὴν τελείαν ἑλλειψιν ἱκανῶν διπλωματῶν—ἀλλὰ οὔτε καὶ γινώσκιν ἔχομεν περὶ τῶν τριγυρινῶν μας πραγμάτων!

..

...Πέρονμεν τὴν ἐσχάτως υπογραφείσαν Συμφωνίαν Ἐξηντάρη—Ρουσδὴ καὶ ἐρωτοῦμεν ἑαυτοὺς ὅτι ἔχομεν ἡμεῖς τὸν τρέχοντος ἔτους οἱ σχετικοὶ ἀριθμοὶ ἔχουν οὕτω :

Γαιάνθρακες	23.143.815
Εἶδη βιομ. μετάλ.	29.026.580
Μηχαναὶ	20.497.267
Νήματα, βαάσματα	89.523.891
α) βαμβακερὰ	26.091.543
β) μάλλινα	12.436.000
γ) διάφορα	10.456.654
Χημικὰ προϊόντα	12.658.935

Ἀμαξαὶ διάφ.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα Μάϊον ἡ ἐξαγωγὴ γαιανθράκων ὑπέστη μείωσιν ἐν συγκρίσει καὶ πρὸς τοὺς προηγούμενους μῆνας τοῦ τρέχοντος ἔτους καὶ πρὸς τὴν ἀντίστοιχον περίοδον τοῦ παρελθόντος.

ΦΑΛΣΤΑΦ

τοῦμεν : Ἡ μεταπολεμικὴ Ἑλληνικὴ Διπλωματία, ἐργαζομένη ἐπὶ ἐν ὁλόκληρον ἔτος διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμφωνίας ταύτης, ποίαν πολιτικὴν κατεύθυνσιν ἔχει καθορίσῃ ἀπέναντι τῆς σημερινῆς Νατσιοναλιστικῆς Τουρκίας ;

Ὁ κ. Ἐξηντάρης τοῦλάχιστον διεκρίνυτε πομπῶς ὅτι διὰ τῆς υπογραφῆς τῆς Συμφωνίας ταύτης, κατώρθωσεν ἡ Ἑλληνικὴ διπλωματία, ἔστω καὶ διὰ θυσίας σπουδαίων ἐθνικῶν συμφερόντων, νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν παραμονὴν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλήνων. Νομίζομεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπαρξῇ Ἑλλην διπλωμάτης ποὺ νὰ πιστεύῃ ἐλικοκινῶς εἰς τοῦτο. Ἡ μόνη αἰτία ἡ ὁποία ὥθησε τὴν Τουρκίαν τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς Συμφωνίας ταύτης εἶναι ἡ ἐντὸς ὁρισμένου χρονικοῦ διαστήματος τελεία ἐξασφάλις μεγαλειτέρων περιουσιακῶν δικαιωμάτων πρὸς ὄφελος τῶν ἐξ Ἑλλάδος ἀπομακρυνθέντων Τούρκων κτηματιῶν. Τίποτε ἄλλο!—Οἱ Τούρκοι τῆς Ἀγκύρας ἔχουν ἕνα καθορισμένον ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς δὲν ἔχομεν. Καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦτο εἶναι καθαρῶς τουρκικόν, καθαρῶς Νατσιοναλιστικόν, ἀπὸ τὴν κορυφὴν μέχρι τῶν ποδῶν. Εἶναι ἀποφασισμένοι ὅτι ἀνθρώποι αὗτοι νὰ μὴν ἐπιτρέψουν τὴν διατήρησιν ἐντὸς τῶν κρατικῶν τῶν συνόρων οὔτε τῆς μικρότερας Ἑλληνικῆς μειονότητος. **Θὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παραμένοντες Ἕλληνες θὰ εὐρεθῶν ἐνώπιον τοῦ διλλήματος ἢ νὰ παραδεχθῶν τὴν Τουρκικὴν συνείδησιν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν ἀκόμη, ἢ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ Τουρκικὸν ἔδαφος...**

Αὕτη εἶναι ἡ πραγματικότης περὶ τῶν βλέψεων τῶν σημερινῶν Κυβερνητῶν τῆς Τουρκίας.

...Τὸ τελευταῖον ὑπόλειμμα τοῦ ἐκ Μικρασίας ἐκδιωχθέντος Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ, οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες κάτοικοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως πῶς θὰ ἀντεπεξέλθουν ἐπιτυχῶς κατὰ τοῦ προσεχέος τοῦτου κινδύνου; Θὰ εὐρεθῇ ἄρα γε καὶ εἰς τὸ 1925 μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἕνας **Γεννάδιος Σχολάριος** τοῦ 1453 διὰ νὰ

διασώση ἔστω καὶ ἓνα μικρὸν τμήμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ τὰ θανατηφόρα σχέδια τῶν Τούρκων Νατσιοναλιστῶν; Δὲν διαβλέπομεν εἰς τὸν ὁρίζοντα τοιοῦτον νοῦν...

... Ἀλλὰ περισσότερον λεπτὸν καὶ περισσότερον σοβαρὸν διὰ τὴν μελλοντικὴν ἀνάπτυξιν ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου—εἶναι τὸ πρόβλημα τοῦ καθορισμοῦ τῆς καλλιτέρας πολιτικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀπέναντι τῆς Νατσιοναλιστικῆς Τουρκίας. Ἡ πολιτικὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ καθορισθῇ διὰ τῶν πενιχρῶν ἀνταποκρίσεων τοῦ καθημερινοῦ Τύπου—ἀλλὰ μόνον κατόπιν ἐπισταμένης καὶ καθαρώς ἐπιστημονικῆς μελέτης τῆς κοινωνιολογικῆς ζωτικότητος, τῆς πνευματικῆς ἱκανότητος τοῦ νέου Μικρασιατικοῦ Τουρκικοῦ Κράτους.

Ἰδοὺ τὸ πρόβλημα: Ἡ κολοσσιαία μεταρρυθμιστικὴ δράσις, ἡ **Κοινωνιολογικὴ ἐπανάστασις τοῦ Μικρασιατικοῦ Τουρκισμοῦ**, ἀνάγκη νὰ γνωσθῇ ποῦ ὁδηγεῖ τὴν Τουρκίαν, τόσον ὡς Κράτος ὅσον καὶ ὡς ἔθνος, πρὸς τὸν θάνατον ἢ πρὸς νέαν ζωὴν;—Μόνον διὰ τῆς μελέτης τοῦ προβλήματος τούτου δυνάμεθα νὰ καταλήξωμεν με βάσιμα συμπεράσματα, ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν

τῆς καλλιτέρας μας πολιτικῆς ἀπέναντι τῆς Τουρκίας. Ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ὁ Τουρκισμὸς ἀποτελοῦν εἰς τὴν ΝΕΑΝ ΑΝΑΤΟΛΗΝ—ΤΟ ΠΑΝ. Τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Ἀνατολῇ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν λύσιν ποῦ θὰ δώσῃ τὸ ἐπιστημονικὸν πνεῦμα τοῦ Νεοέλληρος εἰς τὸ πρόβλημα τοῦτο. Καὶ ὡς πρὸς τοῦτο φρονοῦμεν, ὅτι ὁ διανοητικὸς Ἑλληνικὸς Κόσμος, ἀλλὰ πρὸ παντὸς οἱ ἐν ταῖς ἀνωτέραις Σχολαῖς τῆς Τουρκίας ἐκπαιδευθέντες διανοούμενοί της, διὰ τῆς ἰδιότητος μιᾶς **ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ** ἔχουν ἱερὸν καθήκον, καθήκον ἐθνικὸν καὶ ἀνθρωπιστικὸν, νὰ συντελέσουν κατὰ τὰς δυνάμεις τῶν εἰς τὴν θετικωτέραν λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου...

Ρίπτομεν ἀπλῶς μίαν ἰδέαν. Ἐκτὸς ὅμως τοῦ ἀνωτέρου λίαν σοβαροῦ καὶ ζωτικοῦ σκοποῦ μία τοιαύτη ἐπιστημονικὴ ἐταιρεία διὰ τῆς ἐκδόσεως ἐνὸς μηνιαίου **ΕΛΛΗΝΟ-ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ**, δύναται νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν γνωριμίαν τῶν δύο ἐθνῶν καὶ νὰ συντελέσῃ συνάμα εἰς τὴν εὐρυνσιν τῶν ἐθνολογικῶν γνώσεων καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ λογοτεχνικοῦ πλούτου ἀμφοτέρων τῶν ἐθνῶν.

Θεσ/νίκη Αὐγούστου 1925.

ΜΠΡΑΝ—ΜΕΛ.

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΝΤΕ ΣΙΕΡΙΕ

Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Η ΡΩΣΙΚΗ ΗΤΤΑ

Τὰ μεγάλα στρατιωτικὰ γεγονότα τοῦ 1915 δηλαδὴ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα τροποποιοῦντα βαθέως μίαν στρατηγικὴν θέσιν βοηθοῦν τὸν νικητὴν νὰ λάβῃ ἀπόφασιν, περιήχθησαν εἰς τὴν τετραγώνισιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ἰατροικίου ὅπου ἐμύχοντο οἱ Σλαῦοι, δηλαδὴ ἐν Ρωσίᾳ, ἔπειτα ἐν Σερβίᾳ. Ἡ ἐξέτασις τῶν ἀπαιτῶν παρατηρήσεις τεχνικῆς φύσεως.

Γουλιέλμος ὁ Β', κατὰ συμβουλὴν τοῦ Χίνδεμπουργκ καὶ Λούδενδορφ, καὶ τῶν δύο ρεπόντων εἰς τὴν ἀνακλινὴ τῆς στρατιωτικῆς τῶν ἰδιοφυΐας ἐπὶ θεάτρου γνωστοῦ εἰς αὐτοὺς, ἀπεφάσισε μετὰ τὴν παγίωσιν

τοῦ Δυτικοῦ μετώπου νὰ ὀρίσῃ τὰ Αὐστρο-γερμανικὰ στρατεύματα εἰς μεγάλην ἐπίθεσιν ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Μία πρώτη βιαστικὴ ἀπόπειρα, διαγραφείσα παρὰ τὰς δριμύτητας τοῦ χειμῶνος εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν Μαζουριανῶν λιμνῶν, καὶ τερματισθεῖσα μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ Χίνδεμπουργκ εἰς Πρασνὴϊ, τὴν 27 Δεκεμβρίου ὑπῆρξεν ὁ πρόλογος ἐπιχειρήσεων κοινῶν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀναγκαίων—λόγῳ τῶν Ρωσικῶν προόδων ἐν Γαλικίᾳ.

Διότι κατὰ Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον ἐνῶ εἰς τὰς ἀβάτους πεδιάδας τῆς Πολωνίας πηλώδεις λόφῳ τῆς τήξεως τῶν πάγων, πᾶσαι αἱ πραγματικαὶ δράσεις εἶχον ἀνασταλῆ, ἐπὶ τῶν δατωδῶν καὶ χιονισμένων, ἀλλὰ στερεῶν ἐκτάσεων τῶν Καρπαθίων οἱ Ρῶσ-

σοὶ εἶχον καταβάλει λαμπράς, ἀλλὰ πολλὰ στοιχιάσας προσπάθειάς. Εἰς Δούκλαν καὶ Οὐζόκ, τὰς ἱστορικὰς ταύτας πύλας τῆς Οὐγγαρίας, οἱ Κοζάκοι εἶχον ἐμφανισθῇ. Ἡ εἰσβολὴ ἐφαίνετο ἐπιχειμένη ἐκ Πούσζτα, τῆς πλουσίας πεδιάδος μετὰ τοὺς εὐρυτάτους ὁρίζοντας τὴν, ὁποῖαν περιβάλλουν τὰ Καρπάθια, τὸ ρεῦμα τοῦ Δουνάβεως, τὰ ὕψωματα τῆς Τρανσυλβανίας.

Τὴν 27 Μαρτίου ἡ θέσις Πρῶμύσλ, πολιορκημένη ἀπὸ τεσσάρων μηνῶν, εἶχε συνθηκολογήσει μετὰ τῆς στρατιᾶς τὴν ὁποῖαν περιέκλειε. Ὁ μέγας δούξ Νικόλαος, ἐξασφαλίσας οὕτω τὰς συγκοινωνίας του ἡδύνατο τοῦ λοιποῦ νὰ ἐπιτεθῇ, κατ' ἐκλογὴν, ἐναντίον τῆς Κρακοβίας, ἡ ἐναντίον τῆς Βουδοπέστης. Διὰ τὸ Γερμανικὸν Ἐπιτελεῖον ἦτο λοιπὸν καιρὸς δράσεως, μετὰ τὴν κρυφὴν ἐλπίδα κατανικήσεως τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ ἐντὸς ἀρκετὰ βραχέος χρονικοῦ διαστήματος, καθ' ὃ τὰ ἡνωμένα αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα θὰ ἡδύνατο νὰ προλάβουν ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ μετώπου τὴν ἐμφάνισιν τῶν στρατιῶν τοῦ Κίτσενοβ καὶ τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν ὕλικοῦ πυροβολικοῦ εἰς τὰ ἐργαστῆρια τῆς Ἀγγλίας. Γενικῶς κατὰ τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1915 ὁ Φαλκεγκάυν ἐπανελάμβανε κατ' ἀντίστροφον λόγον τὸ σχέδιον τοῦ φὸν Μόλκε, τὸ ἀποτυχὸν κατὰ τὸ 1914. Συγκράτησις τοῦ ἐνὸς τῶν ἀντιπάλων, συντριβὴ τοῦ ἄλλου, ἔπειτα συγκέντρωσις ὅλων τῶν δυνάμεων κατὰ τοῦ πρώτου ἐχθροῦ.

Κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἡ Ρωσικὴ γραμμὴ μάχης ἐν Πολωνίᾳ ἐξεκρίσσετο μετὰ τοῦ ἄνω ρεύματος τοῦ Θῶν καὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Νίδα, διαγράφουσα χορδὴν τοῦ κυκλικοῦ τόξου τὰ ὁποῖον ἐξηκμάτιζεν ὁ Βιστούλας. Ἡ γενικὴ τῆς διεύθυνσις ἦτο λοιπὸν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον. Ἐν Γαλικίᾳ ἡ γραμμὴ αὐτῆς μάχης, προσανατολισμένη ἐκ βορειοδυτικῶν πρὸς νοτιανατολικά ἦτο παρ' ἄλλῳ πρὸς τὰ Καρπάθια. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων τμημάτων τοῦ γενικοῦ μετώπου, τοῦ πρώτου τμήματος ἀντιτεταγμένου εἰς τοὺς Γερμανοὺς, τοῦ δευτέρου εἰς τοὺς Αὐστροούγγρους τὸ ἀχνάρι τῆς Δουνάβης, χαράχμενο ἀπὸ τὸ «τείχος» τῶν Καρπαθίων μέχρι τῶν ὄχθων τοῦ Βιστούλα παρίστα τὸν σκελετὸν τοῦ στρατηγικοῦ συστήματος.

Ἐπὶ τοῦ σκελετοῦ τούτου θὰ κατευθύνῃ τὰ πλήγματά του ὁ ὑποστράτηγος καὶ ἔπειτα στρατάρχης φὸν Μάκενσεν, ἐπιφορτισμένος ἀπὸ τὰ δύο Ἐπιτελεῖα νὰ διοικήσῃ τὴν μάζαν αὐτὴν τῆς ἐπιδρομῆς.

Ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Ἀπριλίου τὸ Γερ-

μανικὸν σχέδιον διαφαίνεται εἰς τὰς γενικάς του πιθανότητας ἐκτυλίξεως.

Ὁ Χίνδεμπουργκ εἶχεν ἤδη ἀφαιρέσει σημαντικὰ τμήματα ἐκ τῶν σωμάτων τὰ ὁποῖα ἦσαν κλιμακῶδως παρατεταγμένα κατὰ μῆκος τῆς Λιζούρας, τῆς Ράσσκας, τῆς Πιλίκας, διὰ νὰ τὸ μεταφέρῃ εἰς τὴν μεσημβρινὴν Πολωνίαν. Ἡ συγκέντρωσις αὕτη εἶχεν ὁρατὸν σκοπὸν, εὐθύς ὡς ἡ κατάστασις τοῦ ἐδάφους ἐνεφανίζετο εὐνοϊκῇ, ἐπίθεσιν κατὰ τῶν γραμμῶν αἰτνες ἐκάλυπτον τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ρωσικῶν στρατιῶν καὶ αἱ ὁποῖαι ἔδρων ἐν Γαλικίᾳ καὶ ἐν Καρπαθίᾳ.

Θύχ ἤττον εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ Γερμανοὶ κατ' ὁρμὴν ν' ἀντιμετωπίσουν τοὺς ἀντιπάλους τῶν ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ μετώπου τῆς ἐπιθέσεως. Διὰ νὰ τοὺς κρατήσῃ ἐν ἀμνησίᾳ ἐχρησιμοποίησεν σχεδὸν παντοῦ καὶ τὰς διαφόρους στρατιάς τὰς εὐρισκομένας εἰς τὸ Πολωνογαλλικὸν μέτωπον πολέμου. Ταυτοχρόνως ὠδήγησεν κρυφίως, ἐν καιρῷ νυκτὸς στρατεύματα διὰ τὴν ἐφοδον. Ἡ στρατηγικὴ μέθοδος τῆς διασπάσεως συνεχῶς μετώπου τῇ βοηθείᾳ τακτικοῦ αἰρνιδισμοῦ καταλλήλου δὲν ἐχρησιμοποίηθη ὅθεν ἀπὸ τὸν Δουδενδορφ ὡς πιστεύεται εἰς τὸ Δυτικὸν μέτωπον. Ἐφηρμοσθῇ νικηρὸς ἐπὶ μίαν τριετίαν ἐνωρίτερον ἐπὶ τοῦ Δουνάβης. Ἡ πινακὴ αὕτη διαπιστῶναι προκαταβολικῶς, ὥς θὰ ἴδωμεν μεταγενέστερως ὅτι οὐδέποτε ἀπὸ τῆς μάχης τῶν Φλανδρῶν μέχρι τῆς μάχης τῆς 21 Μαρτίου 1918, καὶ ἐν Βερδὲν ἀκόμη οἱ Γερμανοὶ ἐπεχείρησαν τὴν στρατηγικὴν διάσπασιν μετώπου εἰς τὴν Γαλλοβεττανικὴν ἀμυντικὴν γραμμὴν. Καὶ τοῦτο ὑπῆρξε μετὰ τῶν ἄλλων ἐν ἐκ τῶν καιρφαλαίων τῶν σφαλμάτων, διότι παρέμειναν τὰ ἀκίνητα ὡς σκελετὸν ἀναμένοντες τὴν βαθμιαίαν κινήσιν τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν ἐξέδωσιν τῆς Ἀμερικανικῆς θύελλης.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ἀπριλίου ὁ Χίνδεμπουργκ ἐροίμην εἰς Κουβλάνδην πολλὰς μεραρχίας ἱππικοῦ ἐπὶ τῆς δοῆσεως δὲ τούτων ὁ Γερμανικὸς τύπος ἐφρόντισε νὰ ἐπιτύρῃ τὴν προσοχὴν. Ταυτοχρόνως πολυάριθμοι συγκρούσεις ἐτημειώθησαν ἐπὶ τῶν ὁδῶν τῆς Βαρσοβίας καὶ εἰς τὰ Καρπάθια. Ἐπειτα, ἀπὸ τῶν Ρώσων αἰρνιδισθέντων διὰ ψευδῶν καὶ θορυβωδῶν ἐπιδείξεων, ὁ Μάκενσεν τὴν 2αν Μαΐου ἐξώθησεν τὴν φάλαγγά του ἐναντίον τοῦ κεντρικοῦ συγκροτήματος τῶν στρατιῶν των. Ἡ κρούσις ὑπῆρξεν ἀτόμος καὶ ἀγνώστου μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης βιαιότητος, διότι

υπεστηρίζετο από τρομερόν βαρὺ πυροβολικόν, τὸ ὁποῖον παρήγε κατακλυσμὸν βλημάτων.

Εἰς τὸ πυροβολικὸν τοῦτο οἱ στρατιῶται τοῦ μεγάλου δυνάστη Νικολάου ἦσαν ἀνίκανοι ν' ἀπαντήσουν. Ἡ ἔλλειψις μεγάλων προβολέων καὶ γενικῶς ἐφοδίων ἦτις εἶχεν ἐπιτρέψει εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς τὴν παρατεταμένην ἀντίστασιν τῆς Πρῆσμπουργκ ἐπὶ τῆς Δουναγιέκ σχεδὸν πλήρης. Ἄν οἱ Ρῶσοι εἶχον δαπανήσει τὰς σφαῖρας τῶν καὶ τὰς ὀβίδας τῶν μετ' ἀπρονόητον σπατάλην κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαχῶν τοῦ χειμῶνος ἐν Καρπαθίῳ, αἱ κατασχέσεις τὰς ὁποίας συνεπάγεται διεφθαρμένη γραφειοκρατία εἶχεν ἐκτείνει τὴν καταστρεπτικὴν τῶν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ ἐφοδιασμοῦ. Πολλὰ κιβώτια περιεῖχον ὀβίδας, πλήρεις ὅχι ἐκρηκτικῶν ὑλῶν ἀλλὰ ἄμμου. Τυφέκια πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν φθειρομένων δὲν ὑπῆρχον. Οἱ ἄνδρες, τῶν ὁποίων τὸ ὄπλον ἦτο τεθραυσμένον ἢ ἄχρηστον ἐλάμβανον τὰ ὅπλα τῶν νεκρῶν, καὶ μερικαὶ μονάδες ἐφεδρικαὶ ἦσαν ὀπλισμένοι μετ' ὀβίδους παρὰ τὴν γραμμὴν τοῦ πυρός! Ἡ κατάστασις αὕτη θὰ παραμείνῃ ἢ αὕτη ἐν Ρωσίᾳ μέχρι τοῦ τέλους τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ἐστέρημένοι τῶν ἀναγκαίων εἰς τοὺς σημερινούς ἀγῶνας μέσων, μέσων τὰ ὁποῖα ἡ ἀνικανότης τῶν κυβερνήσεών των, ἡ μετρία ἀπόδοσις τῶν ἐργοστασίων των, ἡ πτωχεία τῶν μεταφορῶν των δὲν ἠδύνατο νὰ τοῖς παράσῃ, ἐν ᾧ διὰ τῆς ὁδοῦ Δαρδανελλίων δὲν ἠδύνατο νὰ λάβουν βοήθειαν, οἱ Ρῶσοι τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ γνωρίσουν παρὰ ἐφημέρους ἐπιτυχίας.

Ἐν τούτοις ἠδύνατο τις νὰ ἐλπίσῃ πρὸς σιγμὴν, ὅτι ἀπωθηθὲν πρὸς τὸν Δουναγιέκ τὸ Ρωσικὸν κέντρον θὰ κατάρθωνε ν' ἀναστραφῇ ἐπ' ἐνὸς ἐκ τῶν παραποτάμων τοῦ Βιστούλα. Ἐν τούτοις ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῇ μέχρι Σάν, στηριζόμενον ἐπὶ τῆς Πρῆσμπουργκ. Ἀμέσως τὰ Αὐστρογερμανικά στρατεύματα τῶν Καρπαθίων καὶ τῆς Πολωνίας ἤρχισαν δρῶντα, τὰ πρῶτα κατερχόμενα ἐκ τῶν Γαλικιανῶν κοιλάδων, τὰ δευτέρα ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐπίθεσιν ἐπὶ τοῦ Νίδα.

Τότε ἤρχισεν ἡ μακρὰ τετράμηνος υποχώρησις, τῆς ὁποίας αἱ περιπέτειαι ἐξετρίχθησαν μέσῳ τῆς Πολωνίας, τῆς Βολυνίας, τῆς Λιθουανίας, τῆς Κουρλάνδης καὶ τῶν ὁποίων ἐπὶ λόγος θὰ εἶναι τὴν 15 Σεπτεμβρίου τὸ σταμάτημα τοῦ εἰσβολέως ἐπὶ γενικῆς γραμμῆς βορειοδυτικῶς, συρρομένης ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς Ρίγας μέχρι τῶν Ρουμανικῶν συνόρων. Ἀλλὰ κλονιζόμενον τὸ

Ρωσικὸν μέτωπον δὲν θὰ παύσῃ νὰ διατηρῇται συνεχές. Ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αἱ στρατιαὶ τῶν Κεντρικῶν Αὐτοκρατοριῶν θὰ βυθισθῶν εἰς τὰ ὀλέθρια διὰ τοὺς κατακτητὰς βάθη, ἀνίκανοι νὰ ἐπιτύχουν τὸ μόνον σημαῖνον ἐν πολέμῳ ἀποτέλεσμα. Διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀντιπάλου Γουλιέλμος ὁ Β' ματαίως θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν χιμαίρικὴν ἐπιχείρησιν, ἡ ὁποία συνέτριψε τὸν μέγαν Ναπολέοντα.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Μαΐου ἡ Πρῆσμπουργκ εἶχε παραμερισθῇ συνεπείᾳ τῆς διελύσεως τοῦ Σάν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ τῆς ἀφίξεως τῶν Αὐστριακῶν εἰς τὰ περίεξ τοῦ Δνίστερ. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐκκένωσις τοῦ χαρακωμένου στρατοπέδου διετράχθη τὴν 3 Ἰουνίου. Κατὰ τὰς ἀκολουθούσας ἐβδομάδας ὁ Μάκενσεν ἐξηκολούθησεν ἐπιτιθέμενος ἔχων τὰ στρατεύματά του διατεταγμένα εἰς σχῆμα γωνίας, εἰς τὸν ὅστε νὰ χωρίσῃ τὰ Ρωσικὰ στρατεύματα τὰ εὐρισκόμενα εἰς Λεμπέργκ καὶ ἐπὶ τοῦ Δνιστέρου, ἀπὸ τὰ δρῶντα ἐπὶ τοῦ Σάν καὶ πέραν τοῦ Βιστούλα.

Τὴν 22 Ἰουνίου ὁ Γερμανὸς στρατάρχης εἰσῆρχετο εἰς Λεμπέργκ καὶ οὕτε ἤγγιζε τὸν ἀρχικὸν τοῦ στρατηγικὸν σκοτὸν, ὅστις ὀριστικῶς ἐπετεύχθη ὅταν ἡ ἀποχώρησις τῶν Ρωσικῶν δυνάμεων τῶν ἐξελεγχουσῶν ἐκ τῆς Λεμπέργκ διεπιστώθη πρὸς ἀνατολὰς. Τῆς γραμμῆς τοῦ Δνιστέρου παρακαμφθεῖσης ἡ ἐκκένωσις τῆς Γαλικίας ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Τσάρου συνετελεῖτο. Ἄλλο, ἔκτοτε, ἦτο πιθανὸν ὅτι ὁ ἐλιγμός τοῦ Μάκενσεν θὰ ἔφθεν αὐτὸν πρὸς τὸ Λουβλίνον, εἰς τὴν μετὰ Βιστούλα καὶ Μπούγκ περιφέρειαν, διὰ κυκλωτικῆς κινήσεως συνδυασμένης πρὸς ἐπίθεσιν ἐπὶ τῶν μετώπων τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Μπζούρας. Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ Χίνδεμπουργκ ἦτο ν' ἀνοίξῃ εἰς τὸν Κάιζερ τὰς πύλας τῆς Βαρσοβίας.

Οὕτω κατὰ τὸ τέλος Ἰουνίου ἡ στρατιὰ τοῦ Μάκενσεν ἀνῆλθε πρὸς βορρᾶν, ἔχουσα εἰς τὸ ἀριστερόν της καὶ κατὰ μήκος τοῦ Βιστούλα τὴν στρατιάν τοῦ ἀρχιδούκα Ἰωσήφ Φερδινάνδου. Τοῦναντίον ἡ στρατιὰ τοῦ Boehm-Ermoli, ἡ ὁποία εἰς τὸ δεξιὸν τοῦ Μάκενσεν εἶχεν ὑπερβῇ τὴν Λεμβέργην, ἐλοξοδρόμησε πρὸς τὸ νοτιοανατολικά. Συνελπὼς κενὸν ἐγεννήθη μετὰ τῶν δύο κυρίων ὁμάδων τῶν Ρωσικῶν στρατιῶν, τῆς μιᾶς ἀπωθηθείσης πρὸς τὴν Βολυνίαν, τῆς ἄλλης ἀπειληθείσης νὰ κυκλωθῇ ἐν Πολωνίᾳ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πρώτης ἐβδομάδος τοῦ Ἰουλίου ἡ Αὐστρογερμανικὴ πίε-

σις μετὰ Βιστούλα καὶ Μπούγκ καθωρίσθη ὡς ἀποβλέπουσα κατὰ τρόπον προφανῇ εἰς τὴν ἐκ τῶν ὀπισθεν προσβολὴν τῶν Ρωσικῶν θέσεων δυτικῶς τοῦ Βιστούλα. Ἐπειτα, ἐνοχληθέντα ἀπὸ αὐξήσας δυσχερείας συγκοινωνιῶν τὰ Αὐστρογερμανικά ταῦτα στρατεύματα ἐσταμάτησαν νοτίως τοῦ Λουβλίνου. Ὁ μέγας δούξ Νικόλαος ἐπεχείρησε τότε ἀντεπίθεσιν ἡ ὁποία, παρὰ τινὰ ὀφελήματα, ἐγκατελείβη λόγῳ τῆς ἐξακολούθητικῆς ἐλλείψεως πυρομαχικῶν. Ὀλίγον κατόπιν τέλος ἤρχισεν ὁ μέγας τελικὸς ἐλιγμός τῶν Αὐστρογερμανῶν, ὁ ὁποῖος κατέληξε τὴν 4 Αὐγούστου εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς Βαρσοβίας.

Ὁ ἐλιγμός οὗτος, κατὰ τὸ προσφιλὲς εἰς τὴν Σχολὴν Πολέμου τοῦ Βερολίνου δόγμα, συνίστατο εἰς τὴν ἐπιθετικὴν κίνησιν τῶν πλευρῶν. Ἐπὶ τῆς ἀπερᾶντου καμπύλης, τὴν ὁποίαν διέγραψε ἡ γραμμὴ μάχης τῶν ἐν Πολωνίᾳ συνηγετισμένων, τρεῖς ὁμάδες τῶν δύο στρατῶν ἐμελλεν νὰ διαδραματίσουν διαφορετικούς ὅλους. Ὁ τῆς ἀριστερᾶς μετ' τὸν φὸν Σόλτς καὶ τὸν φὸν Γκάλβιτς θὰ διήρχετο τὴν Ναρεβ διὰ νὰ ὑπερφαλαγγίσῃ τὴν Βαρσοβίαν ἀπὸ βορρᾶ. Ὁ τῆς δεξιᾶς μετ' τὸν Μάκενσεν καὶ τὸν Ἀρχιδούκα Ἰωσήφ θὰ ἠπείλει τὰς συγκοινωνίας τῆς Βαρσοβίας—Μπρῆστ—Λιτόβσκ. Εὐθὺς ὡς ἡ ἐπίθεσις τῶν δύο ὁμάδων ἤθελε παραγάγῃ τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα, ἡ ὁμάς τοῦ κέντρου, ἡ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρας διαταγὰς τοῦ πριγκίπου Λεοπόλδου τῆς Βαυαρίας, τοῦ μέγχι τοῦδε μένοντος ἀκινήτου παρὰ τὸν Βιστούλαν θὰ παρεβιάζε τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν Βαρσοβίαν, καὶ θὰ ἐπείχε τὸ Ρωσικὸν μέτωπον ὑποχωρήσεως.

Τὴν 20 Ἰουλίου αἱ ἐπιχειρήσεις ἦσαν εἰς τὸ κατακόρυφον. Ὁ φὸν Γκάλβιτς προσέβαλε σφοδρῶς τὰ προγεφυρώματα τῆς Ναρεβ. Ὁ Μάκενσεν ἐπληρίαζε τὸ Λουβλίνον. Δυτικῶς τῆς Βαρσοβίας, δὴ αὖθις εἰς τὴν προεσχὴν τοῦ ὅλου μετώπου οἱ Ρῶσοι ἀκολουθοῦμενοι κατὰ πόδας ὑπὸ τοῦ πριγκίπου τῆς Βαυαρίας διέγραφον τὴν κίνησιν συγκεντρώσεως πρὸς τὰ ὀπίσω.

Τὴν 25 ἡ Ναρεβ εἶχε παραβιασθῇ, καὶ αἱ φάλαγγες τοῦ φὸν Γκάλβιτς ἐξετείνοντο πρὸς τὸ Μπούγκ. Εἰς ἀνταπόδοσιν ὁ Μάκενσεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν δυσχερειῶν τούτων ἀνεφροδιαμύσθη ἔμμενος σχεδὸν περικεκλεισμένος μετὰ τῶν Λουβλίνου καὶ Χόλμ. Ἐκτοτε, ἦτο προφανές ὅτι ὁ μέγας κυκλωτικὸς ἐλιγμὸς ὁ ἀποβλέπων τὰς Ρωσικὰς στρατίας τῆς Πολωνίας θὰ περιορίζετο εἰς τακτικὴν προώθησιν εἰς τὴν ἀκτῖνα τῶν θέσεων

τοῦ Νοβο Γεώργιεβσκ καὶ τῆς Βαρσοβίας. Ἡ τελευταία αὕτη πόλις ἐπρόκειτο νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἐνῷ ἀκόμη αἱ γραμμαὶ τῆς υποχωρήσεως ἔμμενον ἀνοικταὶ πρὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Μεγάλου Δυνάστη. Ἀπὸ τῆς 28 Ἰουλίου ἡ ἐκκένωσις τῆς πρωτεύουσας ἐπεβάλλετο τῶς μᾶλλον ὅσῳ κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν αὐτὴν ὁ συνταγματάρχης φὸν Βότς διοικῶν τὰ στρατεύματα τὰ χορηγούμενα ὡς σύνδεσμος μετὰ τοῦ Ἀρχιδούκα Ἰωσήφ καὶ τοῦ πριγκίπου τῆς Βαυαρίας εἶχε κυριεύσει τὸ Ἰβαγκορόδ καὶ τὰς διαβάσεις τοῦ Βιστούλα. Τὴν σιγμὴν ταύτην, ἐν τινὶ μέτρῳ τὸ γεγονός τῆς Δουναγιέκ ἐπανελαμβάνετο. Ὁ φὸν Βότς ἠδύνατο ἀπὸ τὸ Ἰβαγκορόδ, κατὰ βούλησιν νὰ εἰσφθῇ εἰς ἐπὶ τῶν συγκοινωνιῶν τῶν Ρωσικῶν στρατευμάτων τῆς Βαρσοβίας, εἴτα εἰς τὰ πλευρὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ Λουβλίνου, ὅπου ὁ Ἀρχιδούξ Ἰωσήφ εἰσῆρχετο τὴν 30 Ἰουλίου.

Ἐν τούτοις ὁ Μέγας Δούξ Νικόλαος ἐδίσταζεν ἐνώπιον τοῦ ἀναποδράστου, ὅταν αἰφνιδίως ἡ προέλασις τοῦ Μάκενσεν πρὸς τὸ Μπρῆστ Λιτόβσκ τοῦ ἐπέβαλε νὰ λάβῃ ἄμεσον ἀπόφασιν. Μετὰ τὸ Λουβλίνον, τὸ Χόλμ ἔπρεπε. Εὐνοηθέντες ὑπὸ μακρῶν κοιλάδων τὰς ὁποίας συνήντων εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς πορείας, αἱ Γερμανικαὶ φάλαγγες ἐπρόκειτο νὰ διατρέξουν τὴν πεδιάδα ἡτις ἐκτείνεται ἀπὸ Βλαδάβας εἰς Μπρῆστ Λιτόβσκ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ῥεεῖ ὁ Μπούζα. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 3ης Αὐγούστου αἱ Ρωσικαὶ δυνάμεις, ἐγκατεστημένοι δυτικῶς τῆς Βαρσοβίας συνεπτεύχθησαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως χωρὶς νὰ ἐνοχληθῶν. Τὴν ἐπαύριον διεπεραιώθησαν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁδοῦ τοῦ Βιστούλα καὶ οἱ Γερμανοὶ ἔλαβον εἰς τὴν κατοχὴν των τὴν Πολωνικὴν πρωτεύουσαν.

Κατὰ τὰς αὐτὰς ἐβδομάδας ὁ στρατηγὸς φὸν Μπέλλωβ, καλυπτόμενος ὑπὸ μεγάλου ἱππικοῦ ἔδρασε εἰς κίνησιν μίαν Γερμανικὴν στρατιάν συγκεντρωμένην εἰς τὰ σύνορα τῆς Κουρλάνδης. Ἀφ' οὗ κατέλαβεν τὸ Λιθάνου διηυθύνθη πρὸς Ἀνατολὰς μετ' ὁ σκοπὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς Λιθουανίαν. Ἐπειτα μετ' ἡν βοήθειαν τοῦ φὸν Αἰχσρν, ἀναπτευθέντος κατὰ τὸν μέσον Νίεμεν ἐξηκολούθησε νὰ βαδίξῃ πρὸς Κόβνο καὶ Βίλνα. Ἀκολουθῶς ὁ μέγας δούξ Νικόλαος ἐφρίσκετο ὑποχρεωμένος νὰ κάμῃ πρὸς Ἀνατολὰς παρατεταμένην γενικὴν υποχώρησιν, μετὰ τῶν ἀνίσων βοαχίωνων μιᾶς λαβίδος, βοαχίωνων τῶν ὁποίων ὁ μᾶλλον ἐκτεταμένος ἀπὸ Βιστούλα εἰς Δβίνα ἠπείλει τὰς συγκοινωνίας του μετ' ἡν Πιτρούπολιν.

Ἡ τελευταία αὐτῇ υποχώρησις διήρκεσε δύο μῆνας. Ἐξακριβωσθὲν ἀπὸ τὴν συνθηκολόγησιν τοῦ χαρακωμένου στρατοπέδου, τοῦ Νόβο-Γεώργιεβσκ, ἐκβιασθεῖσαν ἐντὸς ἑξήμερων, παρὰ τὴν παρουσίαν στρατοῦ 100 χιλιάδων, ἀδίκως θυσιασθέντων. Ἐπειτα ἦλθεν ἡ 17, 25, 31 Αὐγούστου καὶ ἡ 1 Σεπτεμβρίου, ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ Κόβνο, τοῦ Μπρέστ-Λιστόβσκ, τοῦ Γκρόδνο ἐπὶ τοῦ Νιέμεν, τοῦ Λούτσκ ἐπὶ τοῦ Στήρ, μιᾶς τῶν θέσεων, ἣτις ἀποτελεῖ μέρος τοῦ λεγομένου Βολυνιακοῦ τριγώνου.

Τὴν στιγμὴν ταύτην, δηλὰ δὴ τὴν 1 ἡμέραν τοῦ Σεπτεμβρίου 1915 ἠδύνατο νὰ σκεφθῇ τις ὅτι τὸ Γερμανικὸν Ἐπιτελεῖον εἶχε φθάσει τὸ ὅριον τὸ ὁποῖον εἶχε καθορίσει ἐκ τῶν προτέρων κατόπιν λαμπρᾶς τετρα-

μήνου ἐπιθέσεως. Μέγιστα ἀποτελέσματα εἶχον παραχθῇ: Ἡ Αἰστροία ἦτο ἀπληλλωμένη πύσης ἀνησυχίας. Ἡ Γαλικία ἀνεκτίθη ἀπὸ τὰ κατερχόμενα ἐκ Καρπαθίων στρατεύματα. Ἡ Πολωνία καὶ ἡ Κουρλανδία κατεκτήθησαν. Ἀπὸ στρατηγικῆς ἀπόψεως, τὸ Αὐстроγερμανικὸν μέτωπον, τὸ πρὸς ἀνατολὴς ἀνεπτυγμένον εὐθυγράμμως κατεῖχε μεγίστους τομεῖς τοῦ Μπούγκ καὶ τοῦ Νιέμεν, διανθισμένους ἀπὸ θέσεις εὐρισκομένας εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν. Ἐπὶ πλεόν ἡ προφανὴς κατὰστασις τῶν Ρωσικῶν στρατιῶν ἀπεκάλυπτε τὴν ἀνικανότητά των διὰ πᾶσαν σοβαρὰν ἀνάληψιν τῆς ἐπιθέσεως πρὸ τοῦ προσεχοῦς ἔαρος.

Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές.

ΔΙΑΤΙ ΕΞΕΓΕΙΡΟΝΤΑΙ ΟΙ ΚΙΝΕΖΟΙ;

Τί γίνεται εἰς τὴν Κίνα; τί εἶνε τὰ γεγονότα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἠτείλυσαν πλεόν ἢ ἅπασι τὴν εἰρήνην τοῦ Κόσμου. Ποῦ ὀφείλονται; Αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα ἔθεσε μεγάλο Εὐρωπαϊκὸν περιοδικὸν εἰς διαφόρους γνώστας τῶν ἀνατολικῶν πραγμάτων καὶ ἐκ τῶν ἀπαντήσεων αἰτίνες ἐδόθησαν ἕνα συνάγεται συμπέρασμα: ὅτι ἡ Κίνα ὑποφέρει συγκλονίζεται καὶ ἀπειλεῖται ἀπὸ τὴν ἀνάμειξιν τῶν ξένων. Οἱ περιεργοὶ αὐτοὶ κύριοι δὲν θέλουν νὰ τὴν ἀφίσουν ἡσυχον. Ἐννοοῦν νὰ τὴν ἐκπολιτίσουν, νὰ τὴν σώσουν... Οὐσιαστικῶς ἀφ' ἑνὸς οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκουν ἢ νὰ ἐκμεταλλευθῶν τὸν πλοῦτον τῆς. Οἱ Κινέζοι ἔχουν ἀντιληφθῇ τοῦτο καὶ δι' αὐτὸ ἐξεγείρονται καὶ τὰ ἐξεγείρονται ἐφ' ὅσον τοὺς ἐνοχλοῦν καὶ τοὺς ἐκμεταλλεύονται.

Τὴν Κινεζικὴν ἀποψιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐκθέτει συνοπτικῶς ἀλλὰ καὶ σαφέστατα ὁ τέως ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ πρῶτανος τοῦ Πα. ἐπιστημίου τοῦ Ήεκίνου Τσάι Γιέν Πέι ὅστις εὐρίσκεται κατ' αὐτὸς εἰς Παρισίους:

Πρόπει λέγει, νὰ μᾶς ἀφίσουν ἡσύχους. Ἀς παύσουν ν' ἀναμηνύονται εἰς τὰς ὑποθέσεις μας καὶ τὰ ἐπεισόδια καὶ αἱ ταραχαὶ θὰ ἐκλείψουν ὡς διὰ μαγείας. Ἐπιμένουν δὴθεν νὰ μᾶς ἐκπολιτίσουν. Ἀποκρούομεν τὴν κλιωσύνην των. Προτιμῶμεν νὰ ζήσωμεν μόνοι καὶ νὰ προαχθῶμεν μετὰ ἴδια ἡμῶν μέγα.

«Καὶ ὁ Κινέζος σοφὸς ἐξακολουθεῖ:

«Αἱ διεθνεῖς σχέσεις τὰς ὁποίας ἡ Κίνα διατηρεῖ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ Κόσμου βασι-

ζονται δυστυχῶς ἀκόμη εἰς τὰς παλαιὰς συνθήκας, αἱ ὁποῖαι συνήφθησαν εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ Κινεζικὸς λαὸς δὲν εἶχε κανένα δικαίωμα, καμμίαν φωνήν, καμμίαν συμμετοχὴν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν τυχόν τῆς χώρας. Τὸ μέλλον τῆς Κίνας παρεμποδίζεται, παρῶν αὐτὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς τῶν ὁποίων τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα ἀντὶ εἰς ἄλλην ἐποχὴν. Τὰ εἰδικὰ προνόμια τῶν ὁποίων ἀπολαμβάνουν οἱ ξένοι ἐν Κίνα δὲν εἶναι ὑπερβολικὰ τὴν στιγμὴν αὐτήν;

«Ἀς φέρω μερικὰ παραδείγματα: δὲν ξέρω ὑπὸ ποῖον πρόσχημα τὰ μικτὰ δικαστήρια, κατὰ τὰς συνθήκας, πρέπει ν' ἀποτελοῦνται ἀπὸ Κινέζους δικαστὰς καὶ ἀπὸ ξένους εισηγητὰς. Ἀλλὰ ἐν τῇ πραγματικότητι οἱ ξένοι εισηγηταὶ γίνονται οἱ ἀληθεῖς δικασταὶ καὶ οὕτως τὸ δικαστήριον προσλαμβάνει δικαιοδοσίαν ἢ ὁποῖα δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πρόσχημα οἱ ξένοι δὲν πληρώνουν φόρους εἰς τὸ Κινεζικὸν Κράτος. Εἰς τὰς ἔκχωρήσεις οἱ συμπατριῶται μας πληρώνουν τοὺς δημοτικὸς φόρους καὶ μόλα ταῦτα δὲν ἔχουν φωνὴν εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον. Οἱ ξένοι ἀπολαμβάνουν ὅλων τῶν προνομίων, κατὰ τρόπον λίαν ἀνώφελον καὶ πολυλίαν ἐπὶ παραβίασει τῶν συνθηκῶν. Ἐτι πλεόν δὲν ἔχωμεν τελωνείων ἐλευθερίαν. Τὸ δασμολογικὸν μας καθορίσθη αὐθαίρετως οὐχὶ ὑφ' ἡμῶν ἀλλὰ ὑπὸ τῆς διασκέψεως τῆς Βασιγκτῶνος τοῦ 1921.

«Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἄδικο καὶ δὲν δύναται νὰ τὰ ἀνεχθῇ ὁ Κινεζικὸς λαός.

«Ὁ Τσάι Γιέν Πέι παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ ἐνὸς αἰῶνος καὶ κυρίως κατὰ τὰ τελευταῖα

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

— Ἐξάμηνιοι συνδρομαὶ ἐξωτερικοῦ καὶ τριμήνιοι συνδρομαὶ ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

— Διὰ τὴν ἀλλαγὴν διευθύνσεως συνδρομητοῦ δέον νὰ εἰδοποιηθῇ διὰ δελταρίου ἢ διεκπεριώσεως.

— Τὰ χειρόγραφα, πλὴν ἐκείνων ἀτινα ἀφοροῦν μελέτας, δὲν ἐπιστρέφονται.

.....
εἰς βάρος τοῦ Κινεζικοῦ ἔθνους. Ἡ ῥῆξις τῆς Σαγκάης δὲν εἶνε παρὰ ἕνα λυπηρὸν ἐπεισόδιον καὶ οὐχὶ ἡ ἀφορμὴ τῆς γενικῆς δυσαρρεσκείας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλομεν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητοῦμεν εἶνε ἕνα πνεῦμα ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης ἀέναντι τῆς χώρας μας. Ἡ Κίνα ζητεῖ ὅπως αἱ σχέσεις τῆς μετὰ τὰς ξένους Δυνάμεις βασιζονται ἐπὶ τῆς ἰσότητος τῶν Κρατῶν καὶ ἀναπτύσσονται ὑπὸ ἐλληνικὸν πνεῦμα. Τὸ σημερινὸν κίνημα δὲν εἶνε ξενόφοβον. Ἐκδηλοῦται ἀεὶ πρὸς προστασίαν τῶν ἀπαρραγμάτων καὶ ἀναλλοιώτων δικαίων τοῦ Κινεζικοῦ ἔθνους διὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ὅταν ἡ Κίνα ζητεῖ ἀναθεώρησιν ἀνεπαρκῶς συνθηκῶν δὲν πρῶται τί νέον. Δὲν ζητεῖ παρὰ τὴν λογικὴν καὶ κανονικὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς γνωστῆς ἀρχῆς: *rebus sic stantibus* δηλαδὴ τῆς προσεφαρμογῆς τῶν συνθηκῶν πρὸς τὰ σημερινὰ πράγματα.

Καὶ ὁ Τσάι Γιέν Πέι καταλήγει:

«Ἡ Κίνα ἀγαπᾷ διακαῶς τὴν εἰρήνην. Ἐκεῖνο ὅπερ ἀπαιτεῖται — καὶ ταχέως — εἶνε ἡ ἀμερόλητος ἀναπροσαρμογὴ τῶν πολιτικῶν, οἰκονομικῶν καὶ διπλωματικῶν σχέσεων τῶν ξένων Δυνάμεων καὶ τῆς Κίνας ἐπὶ βάσεως παλίας καὶ φιλικῆς, στηριζομένης ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἰσότητος.»

.....
Αὐτὰ λέγουν οἱ Κινέζοι. Καὶ βεβαίως ἔχουν δίκαιον. Ἀλλὰ ποῖος θὰ τοὺς ἀκούσῃ; Οἱ ξένοι; Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἰσότητα. Ἐνδιαφέρονται διὰ τὸν πλοῦτον τῆς Κίνας. Καὶ διὰ τὰ θέσθαι χεῖρα ἐπ' αὐτοῦ θὰ ἐνοχλοῦν πάντοτε τοὺς κατοίκους τοῦ Οὐρανοῦ Κράτους.

25 ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ Κίνα ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὸν δυτικὸν πολιτισμὸν, μία πνευματικὴ ἀφύπνισις ἐκδηλοῦται εἰς ὅλα τὰ στρώματα τοῦ Κινεζικοῦ ἔθνους. Ἐνας φωτισμένος πατριωτισμὸς παρατηρεῖται εἰς ὅλα τὰ μναλὰ καὶ εἰς ὅλας τὰς καρδίας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὸ μεγάλο Κινεζικὸ σῶμα τῶν 400 ἐκατομμυρίων ψυχῶν. Καὶ τὸ κίνημα τοῦτο πρὸς τὴν σύγχρονον πρόοδον εἶνε ἀναμφισβήτητον δι' ἐκεῖνον ὅστις θέλει νὰ παρατηρήσῃ εἰλικρινῶς καὶ τελικῶς. Ἡ Κίνα ἐξεκίνησε καὶ τὸ πρὸς τὰ πρόσω βῆμά της δὲν δύναται ν' ἀναχαιτισθῇ.

Καὶ ὁ Τσάι Γιέν Πέι ἐξακολουθεῖ:

Τὴν στιγμὴν τοῦ μεγάλου πολέμου ἡ Κίνα παρὰ τὰς δυσχερείας εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκετο, ὠθουμένη ἀπὸ τὸ αἶσθημα τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ δικαίου ἐσχόθη παρὰ τὸ πλεονὲς τῶν συμμάχων. Ἀλλὰ τὴν ἀνέμενε ἡ σκληροτέρα τῶν ἀπογοητεύσεων. Πάντα τὰ νικήσαντα ἔθνη εἶδον τὰ δίκαια των ἀποκατασταθέντα καὶ ἐπανορθωθέντα. Ἡ Γαλλία ἀνέκτησε τὴν Ἀλσατίαν καὶ τὴν Λωρραίνην, ἡ Πολωνία ἀνέκτησε τὴν πλήρη ἐλευθερίαν της κλπ.... Μόνον ἡ Κίνα ἐπλήρωσε... Τῆς ἀφῆρσαν τὸ Σαντούγκ.

«Τὸ τοιοῦτον ἦτο διὰ τὸν Κινεζικὸν λαὸν τὸ τελευταῖον κτύπημα τὸ ὁποῖον τοῦ ἤνοιξε τὰ μάτια καὶ τοῦ ἔδωκε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι δὲν πρέπει νὰ κοιμᾶται μετὰ μίαν πολὺ ἀλτρουϊστικὴν ἐμπιστοσύνην. Πάντες γνωρίζουν ποίαν ἀγανάκτησιν ἐνεποίησε τὸ γεγονός τοῦτο εἰς ὅλας τὰς καρδίας ἐν Κίνα καὶ πόσον συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀφύπνισιν τοῦ ἔθνικοῦ αἰσθήματος. Ὁ Κινεζικὸς λαὸς δὲν ἔπαισε διαμαρτυρόμενος διὰ τὸν σεβασμὸν τῶν δικαίων του, πρὸς πάντας τοὺς λαοὺς μέχρι τῆς διασκέψεως τῆς Βασιγκτῶνος. Εἰς τὴν διάσκεψιν αὐτὴν ἐγένετο κάποια ἐπινόησις, ἀλλὰ δὲν ἐκανοποιήθησαν πᾶσαι αἱ Κινεζικαὶ ἀξιώσεις.»

.....
«Τὸ σημερινὸν κίνημα — ἐξακολουθεῖ ὁ Τσάι Γιέν Πέι — τὸ ὁποῖον προσεκήλητο ἐπὶ τὴν ἀδικαιολόγητον στάσιν τῆς Ἀγγλικῆς ἀστυνομίας ἐν Σαγκάη, δὲν εἶνε παρὰ ἡ ἐκρηγνύουσα τῶν ἀπογοητεύσεών μας καὶ ὅλων τῶν ἀδικιῶν αἱ ὁποῖαι διεπράχθησαν

κόν και ή επέκτασις τής ζώνης τής Ταγγέ-
ρης δέν είνε απίδανον νά επαναφέρη συ-
ζητησάν επί τών συνθηκών και νά προκα-
λέσουν επίσημους περιπλοκάς. Σχετικώς δύ-
ναται νά σημειωθῇ ὅτι ή Ἰταλία ή ὁποία
δέν ήθελε ν' αναγνωρίσῃ τήν τελευταίαν
διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τής Ταγγέρης,
ἀφῆκε νά ἐννοηθῇ ὅτι πᾶσα τροποποίησις
ἥτις θά ἐγίνετο εἰς τὸ καθεστὼς τής Ταγ-
γέρης δέν θά τήν ἀφινεν ἀδιάφορον.

Αἱ ἐφημερίδες ἀποκλίνουν εἰς τήν ἐπέμ-
βασιν τής Κοινωνίας τών Ἑθνῶν. Ὁ διε-
θνῆς αὐτὸς ὀργανισμὸς ἔχει ἕνα μέγα και
εὐγενῆ ρόλον νά παῖξῃ εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ
δέν εἶνε συμφέρον οὔτε τής Γαλλίας νά ἀ-
ναμικθῇ εἰς τὰ ζητήματα τής Βορείου Ἀ-
φρικῆς.

Δέν ὑπάρχει κανένας λόγος, — παρατηροῦν
οἱ Γάλλοι νά τεθῇ ὁποσδήποτε τὸ Μαρό-
κον ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τής Κοινωνίας τών
Ἑθνῶν.

Ἡ «Ἐφημερίς τών Συζητήσεων» παρα-
τηρεῖ: «Ὅπως και ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα ἐπέ-
στη ή στιγμὴ διὰ τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν
νά δώτῃ ἕνα τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Πρὸ
παντὸς πρέπει νά τεθῇ τέρμα εἰς τὴν περιο-
δὸν τών ψευδῶν και ἡμιαληθῶν εἰδήσεων.
Τὰ γεγονότα τών τελευταίων ἐβδομάδων
ἐκολούθησαν πολὺ τὴν φιλαυτίαν τοῦ Ἀβδὲλ
Κρίμ και ὅταντὸ τοιοῦτον ἐξακολουθήσῃ ή
ἐπαρσίς του δέν θά ἔχη ὅρια. Εἶναι περιτ-
τὸν νά παίζομεν μετὰς λέξεις. Ὅταν τὴν
25 Ἰουλίου, ή Γαλλοῖσπανικὴ διάσκεψις
ἐτεροματίσθῃ ἐν Μαδρίτῃ, ὁ στρατηγὸς Ζορ-
τᾶνα ἐνημοσίευσεν ἀνακινωθὲν τὸ ὁποῖον
μεταξὺ ἄλλων περιεῖχε και τὴν ἐξῆς φράσιν:
«Τὸ γεγονός ὅτι καθορίσθησαν αἱ βίσεις
τῆς εἰρήνης δὲ σημαίνει, ὡς ὑπετέθη ὅτι
ή Γαλλία και ή Ἰσπανία προσέφερον ή ἔχουν
σκοπὸν νά προσφέρουν εἰρήνην εἰς τοὺς
Ἑταναστάτας, διότι τὴν πρωτοβουλίαν
αὐτὴν πρέπει νά λάβουν οἱ Ἑταναστάται.»
Ποῦν κοροῖδεῖσιν και ποῦν θέλουν νά
ἐξαπατήσων; Ὅταν δύο δυνάμεις δηλοῦν ὅτι
εἶναι ἐτοιμαί ν' ἀνακινώσουν εἰς ἕνα ἀν-
τίπαλον, ὅστις δὲν κατέθεσε τὰ ὅπλα, ὅρους
σαφεῖς και πλήρεις τοῦ ὑπέβαλον ὅρους
εἰρήνης.

Τίποτε δέν ὠρελοῦν αἱ ἀμφιβολαί και
πρέπει ν' αναγνωρίσθῃ ὅτι ἕνα κακὸν προη-
γούμενον ἐδημιουργήθη.

Ἀλλ' ὅτι ἔμνε ἔμνε, προσθέτουν αἱ ἐφη-

μερίδες. Ἦδη πρόκειται νά περιορισθῶν
αἱ συνέπειαι τοῦ κακοῦ. Ἐν οὐδεμίᾳ περι-
πτώσει πρέπει νά ἀρχίσουν διαπραγματεύ-
σεις μετὰ τὸν Ἀβδὲλ Κρίμ. Ἀν πρόκειται νά
λάβῃ γνώσιν τών ὅρων τῆς εἰρήνης ταύτης
πρέπει νά γίνῃ διὰ τηλεσιγράφου τὸ ὁποῖον
δέν θά ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτὸν νά συζητήσῃ,
ἀλλὰ θά τὸ δεχθῇ ή θά τὸ ἀπορρίψῃ. Ἀν
ἔξ ἄλλου δέν θά λάβῃ ἐπίσημον γνώσιν αὐ-
τῶν πρέπει νά ἀποσυρθῶμεν τὸ ταχύτερον.
Πᾶσα ἄλλη στάσις θά παράσχη εἰς τὸν Ἀ-
βδὲλ Κρίμ τὰ μέσα νά παῖξῃ μετὰ τὴν Γαλλίαν.

Τί συμπεραίνετε ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν στά-
σιν τοῦ Γαλλικοῦ τύπου; Προφανὲς ὅτι τὸ
πυροτέγνημα τῆς «Μαῖεν» ἀπέτυχε και ὅτι
ἤδη καταβάλλονται προσπάθειαι ὅπως σκε-
πασθῇ τὸ πρᾶγμα. Καί φαίνεται ὅτι ἐπὶ
τούτων συμφωνεῖ και ὁ κ. Μπριὰν διότι διὰ
δηλώσεών του πρὸς τὸν τύπον τονίζει ὅτι
οὐδ' ἐγένοντο οὔτε θά γίνωνιν προτάσεις εἰ-
ρήνης πρὸς τὸν Ἀβδὲλ Κρίμ. Περιοργῶς
ὅμως και αὐτὸς ἀφίνει νά ἐννοηθῇ ὅτι ἂν
οἱ Ριθανοὶ δέν εἰρήνευσαν οἱ ἐνδιαφερόμε-
νοι θά ἀναγκασθῶν νά λάβουν μέτρα πρὸς
καθησύχασιν τῆς Β. Ἀφρικῆς. Τί ἐννοεῖ
μετὰ τοῦτο ὁ Γάλλος ὑπουργός; Ἀναμένει
νά ζητήσουν οἱ Ριθανοὶ εἰρήνην; Ἀλλ' αὐ-
τοὶ μέχρι τῆς στιγμῆς εἶνε νικηταί. Ἐπο-
μένως πρέπει νά καταστοῦν ἡττημένοι διὰ
νά συναφθῇ ή εἰρήνη. Θὰ ἀναλάβῃ ή Γαλ-
λία νά ἐπιτύχῃ τοῦτο; Οἱ κύκλοι τῆς δε-
ξιᾶς ἀφίνουν νά ἐννοηθῇ ὅτι ἐπιπροσέτι
μῖαν ἔντονον δραμὴν πρὸς διευθέτησιν τοῦ
ἀντιθώδους ζητήματος. Ἀλλ' ἂν γε θά
διευθετηθῇ ή θά περιπλακῇ ἔτι περισσό-
τερον διὰ τῆς ἐνστάσεως τῆς Γαλλικῆς ἐνερ-
γείας; Ἡ διστακτικότης τών κ. κ. Παιν-
λεβὲ και Μπριὰν ἀφίνει νά ἐννοηθῇ ὅτι τὸ
ἐνδεχόμενον τοῦτο δέν ἀποκλείεται. Ὁ-
ποσδήποτε ἐκεῖ τείνουν τὰ πρᾶγματα. Οἱ
Γάλλοι παρασκευάζονται ἀποστέλλοντες ἐν-
σχύσεις εἰς τὸ Μαρόκον.

Τὸ πιθανότερον εἶνε ὅτι θά χρονίσῃ ή ἀ-
νόματος κατάστασις. Τί θά πράξῃ ἐν τῷ
μεταξὺ ὁ Ντε Ριβέρα τοῦ ὁποῖου ή θέσις
δέν εἶνε πολὺ εἰλικρινής; Ἀνέτρεψεν ὡς
γνωστὸν τὴν πολιτικὴν κατάστασιν ἐν Ἰ-
σπανίᾳ διὰ νά λύσῃ τικῶς τὸ ζήτημα τοῦ
Μαρόκου. Ἀν δὲ κατορθώσῃ τοῦτο μέγρι
χειμῶνος, θά δυνήθῃ νά παραμείνῃ ἐπὶ
πολὺ εἰς τὴν ἀρχήν;

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ

ΠΛΟΥΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗ

Οἰκιακῶν και Μαγειρικῶν

ΣΚΕΥΩΝ

ἐξ ἀλουμινίου και ἐμαγιέ

ΜΑΧΑΙΡΟΠΗΡΟΥΝΑ

ΔΙΣΚΟΙ

Μουσικάδες,

ψάθες, διαδρομοί

ΨΥΓΕΙΑ — ΠΑΓΩΤΟΜΗΧΑΝΑΙ

Φίλτρα ὕδατος

ΦΟΥΡΝΟΙ

Εὐρωπαϊκοί

“ΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΕΝ ΤΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΙ,,

ΟΙΚΟΣ

ΣΙΔΗΡΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

Δ.Γ. ΔΟΥΖΙΝΑ

ΟΔΟΣ Ι. ΠΕ ΣΜΤΖΟΓΛΟΥ 17

Μέγαρον Ἀρσακείου

(ἔναντι Ἰονικῆς Τραπεζῆς)

ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ & ΔΙΣΚΟΙ

ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΩΝ

ΘΕΡΜΑΣΤΡΑΙ & ΚΟΥΖΙΝΑΙ

ἀνθρακίτου, λυγνίτου, ξύ-
λων, κὼκ γιάς, πετρελαί-
ου και οἰνοπνεύματος.

ΛΑΜΠΑΙ

Ἠλεκτρικοῦ, βενζίνης, οἰ-
νοπνεύματος, πετρελαίου
και ἀσετυλίνης.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ - ΛΟΥΚΕΤΑ - ΠΟΔΗΛΑΤΑ

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ

ΑΓΓΛΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 17.500.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΑΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 5.000.000

Filiale τῆς Ἀγγλο-αμερικανικῆς Τραπεζῆς

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΤ. ΜΑΝΤΑΦΟΥΝΗΣ

Ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζιτικὴν Ἑργασίαν

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΔΡΧ. & ΞΕΝΟΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΟΚΟΣ 4% 4½ 5% & 6%.

THE ASIATIC PETROLEUM C^O L^{TD}

ΕΔΡΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & Σ^{ΙΑ}

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.—ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3

BENZINΗ

ΣΕΛΛ

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ

ΕΥΚΟΛΟΣ ΕΚΚΙΝΗΣΙΣ

ΑΘΟΡΥΒΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΔΥΝΑΜΙΣ

Είναι τὰ ἀδυνατώνιστα

προτερήματα τῆς

SHELL

Χρησιμοποιεῖτε τὴν
βενζίνην ἥτις

ΠΑΝΤΟΤΕ

μέχρι σήμερον ἔδωκε

τὰ ἄριστα τῶν

ἀποτελεσμάτων,

ΕΙΝΕ Ἡ ΜΟΝΑΔΙΚΗ

BENZINΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

BENZINΗ ΑΕΡΟΠΛΑΝΩΝ

BENZINΗ ΣΤΕΜΜΑ

(Διὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα, βενζινάρωτρα κτλ.)

ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ

ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΚΑΥΣΕΩΣ (Solar Oil)

ΑΣΦΑΛΤΟΣ (ΜΕΧΡΗΑΛΤΕ SHELFALT)

ΠΑΡΑΦΙΝΗ (Ὁλῶν τῶν βαθμῶν)

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ